

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Українська медична стоматологічна академія

Навчально-науковий центр
з підготовки іноземних громадян

Лариса Богиня, Ольга Мізіна

П Е Р Ш І К Р О К И

ОЗНАЙОМЧИЙ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Навчальний посібник для іноземних студентів

Полтава – 2020

УДК 811.161.2'243(015,8)

Б 73

Рецензенти:

Н.М. Сизоненко, к.філол.наук, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавської державної аграрної академії;

І.В. Денисовець, к.філол.наук, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства національного університету "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка";

К.В. Дегтярєва, к.філол.наук, доцент кафедри українознавства та гуманітарної підготовки Української медичної стоматологічної академії.

Рекомендовано до видання рішенням Вченої ради Української медичної стоматологічної академії як навчальний посібник для студентів підготовчих факультетів (відділень, центрів) для іноземних громадян закладів вищої освіти України (протокол №2 від 21 жовтня 2020 року).

Богиня Л. В., Мізіна О.І.

Б 73

Перші кроки. Ознайомчий курс української мови. Навчальний посібник для іноземних студентів / Л.В. Богиня, О.І. Мізіна. – Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2020 – 120 с.

Посібник розрахований на іноземних громадян, що починають вивчати українську мову, маючи елементарні знання з фонетики й граматики російської мови, містить адаптований навчальний матеріал. Лексичне наповнення посібника відповідає найтипівішим мовним ситуаціям і комунікативним потребам іноземних студентів першого року навчання.

УДК 811.161.2'243(015,8)

ISBN 978-617-7464-62-3

©Українська медична стоматологічна академія,
ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2020
©Богиня Л. В., Мізіна О.І., 2020

Передмова

Посібник розрахований на іноземних студентів закладів вищої освіти, що починають вивчати українську мову і знають основи орфографії, вимови та практичної граматики російської мови, а також засвоїли лексику в межах елементарного курсу. Він може бути використаний для роботи з громадянами різних національностей.

Метою посібника є ознайомлення з фонетичною структурою української мови, оволодіння навичками літературної вимови, пізнання особливостей граматичної системи української мови, практичне оволодіння мінімальним лексичним запасом для спілкування в україномовному середовищі на побутовому рівні, а також вихід на елементарний рівень комунікації.

Викладений фонетичний, граматичний, мовний і країнознавчий матеріал відповідає робочій програмі з ознайомчого курсу української мови, а також цілям, завданням навчання і комунікативним потребам іноземців, що живуть і навчаються в Україні.

Матеріал посібника систематизований і граматично, і теоретично.

Пропоновані лексичні теми відповідають найтипівішим мовним ситуаціям. Системне подання лексичного матеріалу передбачає роботу над формуванням словникового запасу. Нова лексика вводиться в фонетичних вправах для читання, граматичних завданнях, мовних моделях, діалогах, текстах. Кожне заняття містить українсько-російський словник, де зібрані й описані слова та словосполучення, які можуть викликати труднощі засвоєння в іноземців, що вже оволоділи елементарним курсом російської мови.

Кожне заняття містить обов'язковий фонетичний, орфоепічний, граматичний матеріал української мови, пов'язаний із лексичною темою. Теоретичний матеріал у посібнику подано стисло, у спрощеному вигляді, здебільшого шляхом зіставлення фонетичних і граматичних особливостей української й російської мов. Основна увага надається комунікативним вправам, діалогам, текстам.

Посібник складається з 9 занять, кожне з яких розраховане на 2 академічні години.

Практичний курс завершується контрольно-повторювальним уроком, який систематизує, закріплює вивчений матеріал і допомагає орієнтуватись у його засвоєнні. Посібник розрахований переважно на аудиторну роботу під керівництвом викладача, але деякі вправи й завдання пропонуються для самостійного вивчення.

Для зручності користування під час самостійної роботи завдання в посібнику подано двома мовами, а слова в словнику – за алфавітом. Деякі слова в словнику наведені в тій граматичній формі, в якій вони трапляються в тексті уроку, щоб зняти труднощі розуміння окремих відмінкових форм.

Зміст

Урок 1	Український алфавіт. Порівняльна характеристика українського й російського алфавітів. Звуки української мови. Правила їх вимови і читання	5
Урок 2	Етикетні форми. Правила вітання, прощання, подяки, вибачення та інші	14
Урок 3	Особливості вимови голосних звуків. Рід і число іменників. Перші відомості про себе	21
Урок 4	Приголосні звуки й їх вимова. Ознайомлення з українськими відмінками. Відомості про себе: вік, національність, освіта, місце проживання, заняття у вільний час	28
Урок 5	Апостроф. Особливості роздільної вимови. Відмінювання особових займенників. Розповідь про друга	35
Урок 6	Чергування голосних і приголосних. Дієслова I та II дієвідміни. Значення й особливості системи дієслівних форм. Плани на майбутнє. Уподобання й захоплення. Діалог у ситуації "Знайомство"	41
Урок 7	Особливості вимови подовжених і подвоєних приголосних. Узгодження числівників з іменниками. Родовий відмінок іменників і особових займенників у значенні суб'єкта володіння й при запереченні. Лексична тема "Моя родина"	56
Урок 8	Узгодження прикметників з іменниками відмінювання прикметників. Порядкові числівники. Назви кольорів. Лексична тема "Місто, де я навчаюсь", "Моє рідне місто"	67
Урок 9	Назви днів тижня, місяців, пори року. Календар, погода. Повторення й узагальнення вивченого	77
	Повторення та узагальнення вивченого	84
Додатки	Хочете знати більше? Матеріал для допитливих	89
	Діалоги	89
	Лексика в ілюстраціях	99
	Поезія – душа народу	114

УРОК 1

УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ

Порівняльна характеристика українського й російського алфавітів.

Звуки української мови. Правила їх вимови та читання

Завдання 1. Прочитайте текст. Дайте відповіді на запитання.

(Задание 1. Прочитайте текст. Ответьте на вопросы).

Текст

В украинском языке используется та же азбука, что и в русском, – "кириллица". Украинская азбука отличается от русской несколькими буквами, а также правилами чтения некоторых из них. Так, в украинском языке нет букв **ъ, ё, ы, э**, но есть буквы, отсутствующие в русском, – **г, є, ї, і**. Кроме этого, в украинском языке (в отличие от русского) перед буквами **я, ю, є, ї** ставится особый надстрочный знак – **апостроф (')**, которого нет в русском языке.

Украинский алфавит (алфавіт, абетка) состоит из 33 букв, как и русский. Гласных звуков в украинском языке 6: [а], [о], [у], [э], [ы], [и]. На письме они обозначаются 10 буквами: **а, о, у, е, и, і, я, ю, є, ї**.

Запомните!

1. Звуки [а], [о], [у], [и], как под ударением, так и в безударном положении произносятся одинаково чётко (так же, как и пишутся). В украинском языке, в отличие от русского, буква **о** всегда обозначает звук [о]:
дорóга [дорóга], мóва [мóва], кáва [кава], вáза [ваза], я́блуко [йяблуко], друг [друг], зóшит [зошит], будíнок [будынок], зимá [зы^рма], викладáч [вы^ркладач].
2. Смешиваются только безударные [э] и [ы].
весна [вэ^бсна], дéрево [дэрэ^бво], серйóзний [сэ^брйозный], видéлка [вы^рдэлка].
3. Ударение, как и в русском языке, разноместное. Иногда в похожих по звучанию украинских и русских словах оно не совпадает:
пóдруга, новíй, старíй, тёмно, лёгко, адрéса, малéнький.

Завдання 2. Уважно розгляньте "Порівняльну таблицю українського і російського алфавітів". Прочитайте приклади українських слів. Значення слів подивіться у словнику уроку й запишіть у зошит.

(Задание 2. Внимательно рассмотрите "Сравнительную таблицю украинского и русского алфавитов". Примеры украинских слов прочитайте. Значение непонятных слов посмотрите в словаре урока и запишите их в тетрадь.)

Порівняльна таблиця українського і російського алфавітів

(Сравнительная таблица украинского и русского алфавитов)

№ п/п	Українські літери і звуки (Украинские буквы и звуки)	Російські літери (Русские буквы)	Приклади українських слів (Примеры украинских слов)
1	Гг [h]	–	пого́да, газе́та, дру́г, по́друга, годи́нник, голова́, нога́
2	Гг	Гг	га́ва, га́зда, гу́дзик
3	Ее	Ээ	текст, це, студе́нт, музе́й, не́бо, со́нце, сестра́, дека́н
4	Єє	Ее	прие́мний, є, моє́, твоє́, Євро́па
5	и	ы	ми, сир, ри́ба, буди́нок, магази́н, син, словни́к, ма́ти, виклада́ч, оди́н, три, зо́шит
6	Іі	Ии	ні, кімна́та, вікно́, сті́л, стіле́ць, мі́сто, ді́м, інститу́т, ніж, хлі́б, лі́кар, акаде́мія, іноземець, зрозу́міло
7	Її[йі]	–	іда́льня, їжа́к, і́хати, Ки́їв, кра́їна, Укра́їна, і́ї, і́хне
8	йо ьо	Ёё	Йо́сип, його́, серйо́зний, знайо́мий, сього́дні, сьо́мий, у ньо́го
9	Щщ [шч]	Щщ [ш'ш']	батьківщи́на, ща́стя, що, ще, прізви́ще
10	–	ь	–
11	'(апостроф)–	–	ім'я́, м'ясо́, здоро́в'я, п'ять, суб'е́кт, об'е́кт, сім'я́, комп'ю́тер, під'ї́зд, об'е́м, де́в'ять, кав'я́рня, м'які́й (знак)

Завдання 3. Прочитайте український алфавіт. Зверніть увагу на букви зі значком (*),що не мають точних співвідношень із російськими буквами і звуками.

(Задание 3. Прочитайте украинский алфавит. Обратите внимание на буквы со значком (*), которые не имеют точных соотношений с русскими буквами и звуками).

Український алфавіт (Українский алфавит)

Друковані літери (Печатные буквы)	Назва літери (Название буквы)	Звук (Звук)
Аа	а	[а]
Бб	бе	[б]
Вв	ве	[в]
Гг*	ге	[г]
Ґґ	ґе	[ґ]
Дд	де	[д]
Ее	е	[е]
Єє	є	[йе]
Жж	же	[ж]
Зз	зе	[з]
Ии	и	[и]
Іі	і	[і]
Її*	ї	[йі]
Йй	йот	[й]
Кк	ка	[к]
Лл	ел	[л]
Мм	ем	[м]
Нн	ен	[н]
Оо	о	[о]

Пп	пе	[п]
Рр	ер	[р]
Сс	ес	[с]
Тт	те	[т]
Уу	у	[у]
Фф	еф	[ф]
Хх	ха	[х]
Цц	це	[ц]
Чч	че	[ч]
Шш	ша	[ш]
Щщ	ща	[шч]
Юю	ю	[йу]
Яя	я	[йа]
Ь	м'який знак	--

Вправа 1. Прочитайте слова, чітко вимовляйте всі звуки. Перекладіть слова російською мовою, користуючись словником заняття.

(Упражнение 1. Прочитайте слова, чётко произносите все звуки. Переведите слова на русский язык. Используйте словарь занятия).

Мова, Оксана, Іван, тато, мама, брат, сестра, друг, подруга, будинок, кімната, вікно, двері, підлога, стіл, стілець, шафа, годинник, гудзик, країна, батьківщина, місто, Київ, Україна, українець, іноземець, академія, аудиторія, олівець, ручка, зошит, словник, книжка, текст, викладач, студент, студентка, погода, лікар, здоров'я, це, ось, кав'ярня, їдальня, кафе, молоко, масло, сир, риба, м'ясо, цукор, хліб, яблуко, вода, кава, ложка, ніж, чашка, чайник, виделка, її, Йосип, сьогодні, так.

Вправа 2. Прочитайте словосполучення й речення. Складіть аналогічні.

(Упражнение 2. Прочитайте словосочетания и предложения. Составьте аналогичные.)

Ось місто Полтава.
Ось наша академія.
Ось ...

Тут вікно.
Там карта.
Тут ...
Там ...

брат і сестра́
сонце й не́бо
ручка й олівець

... і ...

... та ...

... й ...

У місті є музéй.

У газéті фóто.

На столі – словні́к.

У ... є вікно́.

В ... – ша́фа і до́шка.

Вправа 3. Прочитайте текст. Перекладіть його російською мовою, користуючись словником. Перекажіть близько до тексту.

(Упражнение 3. Прочитайте текст. Переведите его на русский язык, пользуясь словарём, и перескажите близко к тексту).

Моя кімната

Це моя кімната. Тут двері, там вікно, ось підлога. Там шафа. У шафі книжки й зошити. Ось лампа. Тут стіл і стільці.

На столі чашка, ложка, виделка, ніж, тарілка і чайник. Там чай, вода, цукор і кава. Ось хліб і масло, сир і молоко, овочі й фрукти.

Вправа 4. Подивіться малюнки. Знайдіть у тексті речення, які описують ці малюнки.

(Упражнение 4. Посмотрите рисунки. Найдите в тексте фразы, которые соответствуют рисункам).

Словник уроку 1 (Словарь урока 1)

українською	російською
батьківщина	родина
будінок	дом, здание
виделка	вилка
викладач	преподаватель
вікно	окно
газда	хозяин
годинник	часы
гудзик	пуговица
двері (вони)	дверь (она)
дім	дом
є	есть
здоров'я	здоровье
знайомий	знакомый
зошит	тетрадь
і = й = та	и
ім'я	имя
іноземець	иностранец
їдальня	столовая
їжак	ёж
його	его
кав'ярня	кафе
кава	кофе
кімната	комната
кніжка	книга
лікар	врач

м'який (знак)	мягкий (знак)
ма́ти	мать
мі́сто	город
мо́ва	язык
моє́	моё
ні́	нет
ні́ж	нож
об'є́м	объём
о́вочі	овощи
оли́вець	карандаш
ось	вот
під'ї́зд	подъезд
підлога	пол
приє́мний	приятный
прі́звище	фамилия
серйо́зний	серьёзный
словні́к	словарь
стіл	стол
стіле́ць	стул
сьо́годні	сегодня
сьо́мий	седьмой
так	да
тарі́лка	тарелка
та́то	папа
твоє́	твоё
у ньо́го	у него
хлі́б	хлеб
це	это
цу́кор	сахар
ша́фа	шкаф
ща́стя	счастье
ще	ещё
що	что
я́блуко	яблоко

УРОК 2

ЕТИКЕТНІ ФОРМИ

ПРАВИЛА ВІТАННЯ, ПРОЩАННЯ, ПОДЯКИ, ВИБАЧЕННЯ ТА ІНШ

Вправа 1. Прочитайте й запам'ятайте! (Упражнение 1. Прочитайте и запомните!)

I. Слова́ привіта́ння (Слова приветствия)

українською	російською
Добрий ра́нок! = Доброго ра́нку!	Доброе утро!
Добри́день! = Добрий день!	Добрый день!
Добрий ве́чір!	Добрый вечер!
Вітаю!	1. Здравствуйте! 2. Поздравляю!
Приві́т!	Привет!
Доброго здоро́в'я!	Здравствуй! (-те!)

II. Слова проща́ння (Слова прощания)

українською	російською
До побáчення!	До свидания!
До зу́стрічі!	До встречи!
На все до́бре!	Всего доброго (хорошего)!
На добра́ніч! (Добра́ніч!)	Спокойной ночи!
Бува́й!(-те!)	Пока!
Прощава́й!(-те)	Прощай!(-те!)

III. Слова подя́ки (Слова благодарности)

українською	російською
Дякую!	Спасибо! Благодарю!
Щі́ро дякую!	Большое спасибо!
Будь ла́ска!Будьте ласка́ві!	Пожалуйста!
Нема за що!	Не за что!

IV. Слова вибачення (Слова извинения)

українською	російською
Вибач!(-те!)	Извини!(-те!)
Пробач!(-те!)	Прости!(-те!)
Даруй! (-те!)	Извини!(-те!)
Перепрощую!	Прости!(-те!)

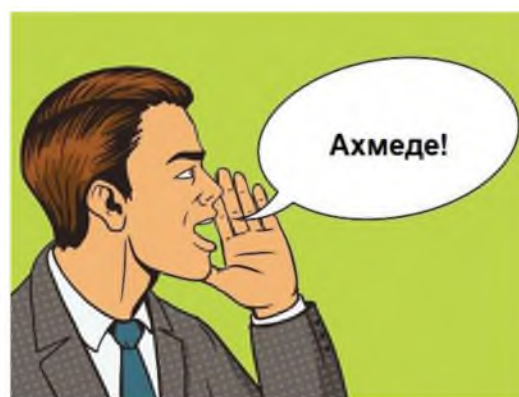
V. Інші етикетні форми (Другие этикетные формы)

українською	російською
Ласкаво просимо (прошу)!	Добро пожаловать!
Смачного!	Приятного аппетита!
Як ся маєш (маєте)?	Как поживаешь (поживаете)?
Як справи?	Как дела?
Як ви почуваєтесь?	Как вы себя чувствуете?
Як ви себе почуваєте?	Как здоровье?
З Новім роком!	С Новым годом!
З днем народження!	С днём рождения!
Щасливої доріги!	Счастливого пути!

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! (ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!)

В українській мові, на відміну від російської, є кличний відмінок (7), який виконує в реченні роль звертання до істоти й не пов'язаний питанням з іншими словами.

(В украинском языке, в отличие от русского, есть специальный падеж, который выполняет в предложении роль обращения к человеку и не связан с другими словами с помощью вопроса).

Ім'я людини	закінчення	Звертання до людини
Віктор	_ → - е	Ві́кторе
Сергій	-й → -ю	Сергі́ю
син	_ → - у	сі́ну
Оленка	-я → -ю	Оле́нко
бабуся	-ія → -іє	бабу́сю
Лілія		Лілі́є

КЛИЧНА ФОРМА

хто (в. 1)	хто (в. 7)	хто (в. 1)	хто (в. 7)	Примітка
Він				
брат_	братЕ!	Андрі́Й	Андрі́Ю!	_ → -е
Іван_	ІванЕ!	Сергі́Й	Сергі́Ю!	-й → -ю
ПавлО́	ПавлЕ!			Увага! Зміна наголосу _ _ ' → ' _ _
ПетрО́	ПетрЕ!			
батькО	батькУ!			-о → -у
син_	синУ!			_ → -у
друг_	дружЕ!			Чергування г → ж, к → ч + -е
юнак	юначЕ!			
Вона				
па́ні	па́ні!	Га́лЯ	Га́лЮ!	-а → -о
ОксáНА	ОксáНО!	Ва́лЯ	Ва́лЮ!	-я → -ю
МарíНА	МарíНО!	Со́нЯ	Со́нЮ!	-ія → -ію
ма́МА	ма́МО!	Та́нЯ	Та́нЮ!	
ма́ТИ	ма́ТИ!	МарíЯ	МарíЄ!	
		СофíЯ	СофíЄ!	
дочкА	до́чкО!	землЯ	землЕ!	Увага! Зміна наголосу _ _ ' → ' _ _
сестрА	се́стрО!			

Вправа 2. Прочитайте діалоги. Перекладіть їх російською мовою. Складіть аналогічні.
(Упражнение 2. Прочитайте диалоги. Переведите их на русский язык. Составьте аналогичные).

В академії

- Дóбрий день, Ніно!
- Приві́т, Оленко! Дúже рада тебе́ бачити!
- Як ся ма́єш?
- Усе́ гара́зд! А як твої́ спра́ви?
- Дя́кую, теж чудóво.
- Які́ нові́ни?
- Ні́яких. Ти не б́ачила Ві́ктора?
- Б́ачила. Він у їдальні.
- Дя́кую.
- До поб́ачення!
- На все дóбре!

На ву́лиці

- Віта́ю!
- Дóброго ра́нку, А́нно!
- Як спра́ви?
- Дóбре. А в тебе́?
- Непогáно. Як почува́єшся?
- Дя́кую. Нормáльно.
- Ти іде́ш в акад́емію?
- Так.
- Ході́мо ра́зом.

Зустріч і прощання

- Дóброго вéчора, Максíме!
- Дóброго здорóв'я, Іва́не.
- Давно́ тебе не ба́чив. Як ся ма́єш?
- Дя́кую, дóбре! А ти?
- Все як за́вжди.
- Ти ї́деш додóму?
- Так.
- Щаслі́вої дорóги!
- Щі́ро дя́кую!
- Бува́й!
- Усьогó найкращо́го!

У супермаркеті

- Приві́т, Оле́же!
- Дóбрый вéчiр, Олю́.
- Як ти?
- Дя́кую, чудóво. А ти?
- Теж дóбре.
- Ти за продóктами?
- Так, хóчу купі́ти фрúкти , óвочі й м'ясо́.
- Зрозумі́ло, я теж хоті́ла купі́ти продóкти й приготува́ти вeчeрю. Рада була зустрíтися.
- Я теж. До зустрíчi!
- Бувай.

У кафе́

- Приві́т, Ахме́де.
- Приві́т.
- Як житт́я?
- Нормально́. А ти як?

- Дякую, все чудово.
- Ти пітимеш каву чи чай?
- Каву.
- Я теж. Дві кави, будь ласка.
- Смачного.
- Навзаєм.

Вправа 3. Подивіться фотографії. Складіть діалоги, що відповідають ситуаціям.

(Упражнение 3. Посмотрите фотографии. Составьте диалоги, соответствующие ситуациям.)

Словник уроку 2 (Словарь урока 2)

українською	російською
бачити	видеть
вечеря	ужин
вечір	вечер
він	он
ву́лиця	улица
га́разд = до́бре	хорошо
додо́му	домой
ду́же	очень
завжди́	всегда
зрозумі́ло	понятно
зу́стріч	встреча
і́деш	едешь
м'ясо́	мясо
навза́єм	взаимно
наро́дження	рождение
ні́яких	никаких
нові́ни	новости
пі́тимеш	будешь пить
пога́но	плохо
приготува́ти	приготовить
проду́кти	продукты
ра́да зустрі́тися	рада встретиться
ра́зом	вместе
ра́нок	утро
рі́к	год
так	да
теж	тоже
усе́ (=все)	все́
ході́мо!	пойде́м!
чудо́во	отлично
як	как
Як життя́?	Как жизнь?
які́	какие

УРОК 3
ОСОБЛИВОСТІ ВИМОВИ ГОЛОСНИХ ЗВУКІВ
РІД І ЧИСЛО ІМЕННИКІВ
ПЕРШІ ВІДОМОСТІ ПРО СЕБЕ

Вправа 1. Прочитайте слова. Правильно вимовляйте голосні звуки. Нові слова запишіть у зошит. Перекладіть їх, користуючись словником уроку.

(Упражнение 1. Прочитайте слова. Правильно произносите гласные звуки. Новые слова запишите в тетрадь. Переведите их. Используйте словарь урока).

Марія, вечір, зошит, молоко, брат, подруга, кімната, батько, мати, фото, сім'я, батькі, ім'я, прізвище, по батькові, син, історія, Україна, викладач, лікар, аудиторія, іспит, лікарня, олівець, цукор, здоров'я, ліки, залік, їдальня, батьківщина, кава, місто, країна, стілець, кав'ярня, годинник, вікно, окуляри, дім, овочі, друзі, кохання, гроші, ранок, погано, алфавіт, гудзик, рік, обличчя.

Рід і число іменників

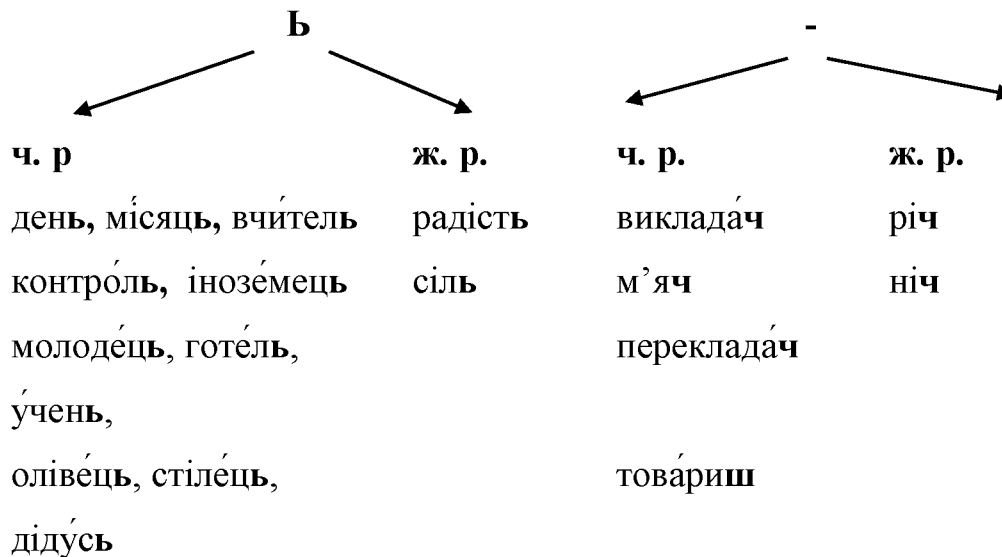
Завдання 1. Розгляньте таблицю. Прочитайте приклади. Зверніть увагу на різницю в роді деяких іменників в українській і російській мовах.

(Задание 1. Рассмотрите таблицу. Прочитайте примеры. Обратите внимание на разницу в роде некоторых имён существительных в украинском и русском языках).

Однина́ (единственное число)		
Чоловічий рід (мужской род) він (он)	Жіночий рід (женский род) вона́ (она)	Середній рід (средний род) вонó (оно)
-	-а	-о
друг	подруга	вікно́
син	сестра́	літо́
стіл	кімната́	місто́
дім	весна́	

-Ь стілець олівець іноземець	-Я пісня земля лікарня	-е плече сонце прізвище
-о тато батько дядько	-ія аудиторія академія історія	-я здоров'я щастя
-а собака лелека Микола староста	-ь радість сіль осінь	-_ _я життя обличчя кохання

Запам'ятайте!

Завдання 2. Розгляньте таблицю. Прочитайте приклади. Зверніть увагу на різницю у формах множини іменників в українській і російській мовах.

(Задание 2. Рассмотрите таблицу. Прочитайте примеры. Обратите внимание на разницу в формах множественного числа имён существительных в украинском и русском языках).

Однина (він)	Множина	Закінчення							
університет_	університети	_+-и							
урок_	уроки								
студент_	студенти								
учитель	учителі	-ь → -і							
іноземець	іноземці	<table style="border: none;"> <tr> <td style="padding-right: 10px;">ж</td> <td rowspan="5" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td rowspan="5" style="vertical-align: middle;">+-і</td> </tr> <tr> <td>ш</td> </tr> <tr> <td>ч</td> </tr> <tr> <td>щ</td> </tr> <tr> <td>(а)р</td> </tr> </table>	ж	}	+-і	ш	ч	щ	(а)р
ж	}		+-і						
ш									
ч									
щ									
(а)р									
ніж	ножі								
товариш	товариші								
викладач	викладачі								
дош	дощі								
лікар	лікарі								
музей	музеї	(е)й → (е)ї							
край	краї	(а)й → (а)ї							
санаторій	санаторії	(і)й → (і)ї							

Запам'ятайте!

І // О

стіл – столи;'

гість – гості

рік – роки

сік – соки

колір – кольори

О // О ×

гуртожиток – гуртожитки

будінок – будінки

квиток – квитки

малюнок – малюнки

садок – садки

Е // Ї

день – дні

олівець – олівці

стілець – стільці

хлопець – хлопці

іноземець – іноземці

Однина (вона)	Множина	Закінчення
країна	країни	-а → -и
пóдруга	пóдруги	

землі́я	зе́млі	-я → -і
статті́я	статті́	
ву́лиця	ву́лиці	
лаборато́рія	лаборато́рії	-(і)я → -(і)ї
аудито́рія	аудито́рії	
ніч_	но́чі	- → -і (Увага! -і → -о) -а → -і (після Ж, Ч, Ш, Щ)
ве́жа	ве́жі	
зада́ча	зада́чі	
душа́	ду́ші	
пло́ща	пло́щі	

Однина (воно)	Множина	Закінчення
вікно́	ві́кна	-о → -а
мо́ре	моря́	-е → -я
прізви́ще	прізви́ща	-е → -я
плече́	плече́	-е → -і
заня́ття	заня́ття	—
завда́ння	завда́ння	—
кафе́	кафе́	—
таксі́	таксі́	—
радіо́	радіо́	—

Не змінюється!

Запам'ятайте!

сім'я́ – сім'ї́	ді́вчина – ді́вчата	о́ко – о́чі
ма́ти – мате́рі	кві́тка – кві́ти	плече́ – плече́
дити́на – ді́ти	ніч – но́чі	ім'я́ – іме́на
люди́на – лю́ди	річ – ре́чі	

Запам'ятайте!

(Запомните!)

Тільки однина (Только единственное число)		Тільки множина (Только множественное число)	
молоко́	хлі́б	ба́тькі	лі́ки
цу́кор	сир	фру́кти	о́вочі
ма́сло	сі́ль	гро́ші	двє́рі
ка́ва		окуля́ри	
фо́то	не́бо	Су́ми	Черні́вці
кафе́	со́нце	Карпа́ти	
здоров'я́	ща́стя	Об'є́днані	
коха́ння	раді́сть	Ара́бські	
		Еміра́ти	
Євро́па	Йорда́нія		
Украї́на	Німе́ччина		
Палесті́на			

Вправа 2. Запишіть слова у таблицю, розподіливши їх у 4 стовпчики. Підкресліть ті іменники, що мають тільки форму однини чи множини. Перекладіть їх.

(Упражнение 2. Запишите слова в таблицу. Распределите их в 4 столбика. Подчеркните те существительные, которые имеют только форму единственного числа или множественного числа. Переведите их.)

ві́н (он)	во́на (она)	воно́ (оно)	вони́ (они)
ба́тько	краї́на	ві́кно	двє́рі
...

ба́тько, краї́на, ві́кно, двє́рі, пого́да, гу́дзик, годи́нник, га́ва, текст, не́бо, м'ясо́, соба́ка, буди́нок, ща́стя, ма́ти, со́нце, син, газе́та, сти́лець, гро́ші, лі́кар, ша́фа, прізви́ще, леле́ка, лі́ки, підло́га, кни́жка, ма́сло, зо́шит, видє́лка, істо́рія, ні́ж,

тарілка, окуляри, кохання, сіль, іспит, викладачі, батькі, осінь, залік, море, тато, очі, дядько, друзі, людина, пісня, яблуко, м'яч, ім'я.

Вправа 3. Ви вже знаєте, як розповісти про себе. Напишіть анкету українською мовою.

(Упражнение 3. Вы уже знаете, как рассказать о себе. Напишите анкету по-украински.)

Анкета

1. Ім'я _____
2. По батькові _____
3. Прізвище _____
4. Країна _____
5. Рік народження _____
6. Професія _____

Словник уроку 3 (Словарь урока 3)

українською	російською
батько	отец
батькі	родители
весна	весна
він	он
вона	она
вони	они
воно	оно
вчитель	учитель
гроші	деньги
дитина	ребёнок
дівчина (дівчата)	девушка (девушки)
дідусь	дедушка
дядько	дядя
життя	жизнь

завда́ння	задание
за́няття	занятие
за́лік	зачёт
зе́мля	земля
зна́ння	знание (-ия)
іспит	экзамен
кві́ти	цветы
коха́ння	любовь
леле́ка	аист
ліка́рня	больница
лі́ки	лекарство (-а)
люди́на	человек
мі́сяць	месяц
ніч	ночь
облі́ччя	лицо
окуля́ри	очки
о́ко (о́чі)	глаз (глаза)
переклада́ч	переводчик
пі́сня	песня
плече́	плечо
по ба́тькові	отчество
прізви́ще	фамилия
раді́сть	радость
рі́к народження	год рождения
річ	вещь
сі́ль	соль
у́чень	ученик
ща́стя	счастье
я́блуко	яблоко

УРОК 4

ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ Й ЇХ ВИМОВА ОЗНАЙОМЛЕННЯ З УКРАЇНСЬКИМИ ВІДМІНКАМИ ВІДОМОСТІ ПРО СЕБЕ: ВІК, НАЦІОНАЛЬНІСТЬ, ОСВІТА, МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ, ЗАНЯТТЯ У ВІЛЬНИЙ ЧАС

Запам'ятайте! (Запомните!)

Дзвінкі приголосні в кінці слова і перед глухими приголосними вимовляються дзвінко. (Звонкие согласные в конце слов и перед глухими произносятся звонко)

Наприклад: (Например): сад [сад], гриб[гриб], завод [завод]

Виняток - звук [h], який в деяких словах звучить як [x]. (Исключение составляет лишь звук [h], который звучит как [x] в некоторых словах)

Наприклад: (Например): легкий [лэхкий], нігті [ніхті]

Вправа 1. Прочитайте вголос слова. Чітко вимовляйте дзвінки приголосні.

(Упражнение 1. Прочитайте вслух слова. Чётко произносите звонкие согласные).

Мороз, мед, кніжка, обід, друг, хліб, завод, берег, легкий, раз, газ, звідки, ліжко, ніж, нігті, зараз, ложка, сніг, теж, під'ізд, гаразд.

Запам'ятайте! (Запомните!)

В українській мові є сім відмінків. На відміну від російської в українській мові є **кличний відмінок**, який використовується при звертанні до особи.

(В украинском языке кроме шести падежей, таких же, как и в русском, есть ещё **один падеж (кличний відмінок)**, который используется при обращении).

Завдання 1. Уважно розгляньте таблиці. Зверніть увагу на розбіжності російської й української систем відмінків і відмінкових закінчень.

(Задание 1. Внимательно рассмотрите таблицы. Обратите внимание на различия русской и украинской систем падежей и падежных окончаний).

Українські відмінки
(Украинские падежи)

№ пп	Назви відмінків (Названия падежей)	Питання відмінків (Вопросы падежей)
1	Називний (именительный)	хто? (кто?) що? (что?)
2	Родовий (родительный)	(у) кого? чого? чий? (чей?) чия? (чья?) чиє? (чьё?) чиї? (чьи?) куди? (куда?) до кого? (к кому?) звідки? (откуда?) коли? (когда?) скільки? (сколько?)
3	Давальний (дательный)	кому? чому?
4	Знахідний (винительный)	кого? що? (что?) <u>про кого? (о ком?)</u> <u>про що? (о чём?)</u> куди? (куда?) коли? (когда?)
5	Орудний (творительный)	(з) ким? чим? ((с) кем? чем?)
6	Місцевий (предложный)	де? (где?) на, в, у... кому? (на, в, ... ком?) на, в, у... чому? (на, в ... чём?) коли? (когда?)
7	Кличний (звательный)	хто? (кто?)

Відмінювання іменників (Склонение существительных)

№		Однина		
		ч. р. (він)	с. р. (воно)	ж. р. (вона)
1	хто? що?	студент_ олівець_ ключ_ лікар_ музей	море завдання вікно	студентка вулиця ніч_ аудиторія
2	кого? чого?	студента олівця ключа лікаря музея - → -а -ь → -я - й → -я	моря завдання вікна - е → -я -о → -а -я = -я	студентки вулиці ночі аудиторії -а → -и -я, -ь → -і - ія → -ії
3	кому? чому?	студенту(-ові) олівцю ключу лікарю(-еві) музею - → -у (-ові) -ь → -ю (-єві) - й → -ю (-єві)	морю завданню вікну -о → -у (-ові) -я → -ю - е → -ю	студентці вулиці ночі аудиторії -а → -і -я, -ь → -і - ія → -ії
4	кого?	студента лікаря - → -а -ь → -я - й → -я		студентку вулицю -а → -у -я, -ь → -ю - ія → -ію
	що?	олівець_ ключ_ музей = 1	море завдання вікно = 1	кімнату аудиторію ніч -а → -у -я, -ь → -ю - ія → -ію
5	ким? чим?	студентом олівцем ключем лікарем музеєм - → -ом -ь → -ем -й → -єм	морем завданням вікном -о → -ом -я → -ям - е → -ем	студенткою вулицею ніччю аудиторією -а → -ою -я → -єю -ь → -ю - ія → -ією
6	де?	у музеї на олівці на ключі на лікарі(-еві) - → -і -ь → -і -й → -ї	у морі в завданні у вікні -о → -і -я → -і - е → -і	на студентці на вулиці в аудиторії -а → -і -я → -і -ь → -і - ія → -ії
7	хто!	студенте! лікарю!		студентко!

№	Множина (вони)			
1	хто? що?	студенти олівці ключі лікарі музеї -и/ -і/ -ї	моря завдання вікна а/-я	студентки вулиці ночі аудиторії -и/ -і/ -ї
2	кого? чого?	студентів ключів лікарів музеїв -ів/ -їв	морів завдань вікон -ів/ _	студенток вулиць ночей аудиторій - _/ -ей/ -ій
3	кому? чому?	студентам ключам лікарям музеям -ам/ -ям	морям завданням вікнам	студенткам вулицям ночам аудиторіям ам/ -ям
4	кого?	студентів лікарів -ів/ -їв	--	студенток□ - _/ -ей/ -ій
	що?	олівці ключі музеї = 1	моря завдання вікна = 1	вулиці ночі аудиторії = 1
5	ким? чим?	студентами олівцями ключами лікарями музеями -ами/ -ями	морями завданнями вікнами -ами/ -ями	студентками вулицями ночами аудиторіями -ами/ -ями
6	де?	на студентах на олівцях на ключах на лікарях у музеях -ах/ -ях	у морях на завданнях у(на)вікнах -ах/ -ях	на студентках на вулицях в аудиторіях -ах/ -ях
7		= 1	= 1	= 1

Вправа 1. а) Прочитайте текст. Зверніть увагу на іменники, що стоять у непрямих відмінках. Перекладіть текст російською мовою. Нові слова запишіть у зошит.
(Упражнение 1. а) Прочитайте текст. Обратите внимание на имена существительные, которые стоят в косвенных падежах. Переведите текст на русский язык. Новые слова запишите в тетрадь).

Я І МІЙ ДРУГ

Я студент УМСА. Мене звать Іван. Моє прізвище Міщенко. Я українець. Мені 20 років. Я майбутній лікар. Я живу в Полтаві. Ось мій будинок. Там моя квартира.

Це мій друг Дмитро. Він студент ПНТУ. Його прізвище Мельничук. Він теж українець. Йому 21 рік. Він майбутній інженер. Дмитро приїхав із села. Зараз він живе в Полтаві. Ось його гуртожиток. Там його кімната.

Дмитро – чудовий друг. У вільний час ми разом гуляємо в парку, граємо у футбол, слухаємо музику, дивимось фільми.

б) Дайте відповіді на запитання. (б) Ответьте на вопросы).

1. Хто він?
2. Як його звать (звати)?
3. Якої він національності?
4. Скільки йому років?
5. Де живе Іван?
6. Як звать його друга?
7. Хто він?
8. Скільки років Дмитрові?
9. Звідки він приїхав?
10. Якої він національності?
11. Де він живе зараз?
12. Який друг Дмитро?
13. Що вони роблять у вільний час разом? (вони гуляють, читають, слухають музику, грають, дивляться фільми)

Зверніть увагу! (Обратите внимание!)

1, 21, 31, ... рік_ (1 год_)

2(два), 3, 4, 22, 33, ... роки (2, 3, 4... года)

5 – 20, 30, 40, ... років (5-20 ... лет)

Дитині 2 роки

Марії 50 років

Івану 21 рік

Назва країни	Приїхав з Приїхала з...	Національність	
		він	вона
Україна	з України	українець	українка
Сирія	з Сирії	сирієць	сирійка
Йорданія	з Йорданії	йорданець	йорданка
Палестина	з Палестини	палестинець	палестінка
Іран	з Ірану	іранець	іранка
Судан	з Судану	суданець	суданка
Лівія	з Лівії	лівієць	лівійка
Ліван	з Лівану	ліванець	ліванка
Марокко	з Марокко	марокканець	марокканка
Камерун	з Камеруну	камерунець	камерунка
Гана	з Гани	ганієць	ганійка
Нігерія	з Нігерії	нігерійка	нігерієць
Пакистан	з Пакистану	пакистанець	пакистанка
Мавританія	з Мавританії	мавританець	мавританка
Китай	з Китаю	китаєць	китайка
Єгипет	з Єгипту	єгиптянин	єгиптянка
Уганда	з Уганди	угандієць	угандійка

Ганна з України

Міракл з Нігерії

Вправа 2. Почніть складання розповіді про себе. Відповідайте на запитання.

(Упражнение 2. Начните составление рассказа о себе. Ответьте на вопросы)

1. Як тебе́ зва́ти (звуть)?
2. Як твоє́ прізвище?
3. Ти інозе́мець (іноземка)?
4. Зві́дки ти приї́хав (приї́хала)?
5. Яко́ї ти націо́нальності?
6. Де ти живеш́ за́раз?
7. Хто ти?
8. Ти майбу́тній інжене́р?
9. Що ти ро́биш у вільний час? (я гуляю́, читаю́, слухаю́ музику, граю́, дивлюсь́ фі́льми)

Словник уроку 4 (Словарь урока 4)

українською	російською
вільний час	свободное время
грати	играть
гуртожіток	общеежитие
диві́тися	смотреть
живе́	живёт
завда́ння	задание
за́раз	сейчас
зві́дки	откуда
йо́го	его
йо́му	ему
легкий	лёгкий

лі́жко	кровать
майбу́тній	будущий
мед	ме́д
мене́ звать (зва́ти)	меня зовут
мені́	мне
мі́й	мой
морóз	мороз
ні́гті	ногти
обі́д	обед
приї́хав	приехал
робі́ти	делать
се́ло	село, деревня
скі́льки	сколько
слу́хати	слушать
сні́г	снег
чудо́вий	отличный
які́й	какой

УРОК 5

АПОСТРОФ. ОСОБЛИВОСТІ РОЗДІЛЬНОЇ ВИМОВИ ВІДМІНЮВАННЯ ОСОБОВИХ ЗАЙМЕННИКІВ РОЗПОВІДЬ ПРО ДРУГА

Вправа 1. Відповідайте на запитання. Так ви складете розповідь про свого друга. Якщо ви писатимете про подругу, зверніть увагу на форми займенників і дієслів.

(Упражнение 1. Ответьте на вопросы. Так вы составите рассказ о своём друге. Если вы хотите писать о подруге, обратите внимание на формы местоимений и глаголов).

1. Як звать (зва́ти) твого́ дру́га (твою́ по́другу)?
2. Як його́ (її) прізвище?
3. Він іноземець?
4. Звідки він приї́хав?
5. Якої він національності?
6. Де він живе́ за́раз?
7. Хто він?

8. Він майбутній лікар?
9. Який він друг?
10. Що ви робите разом у вільний час?

Запам'ятайте! (Запомните!)

Для позначення роздільної вимови звуків, що позначаються буквами **я, ю, є, ї**, в українській мові використовують спеціальний знак апостроф ('), який за своєю функцією відповідає російській букві (ъ) "твёрдый знак".

Для обозначения раздельного произношения звуков, которые обозначаются буквами **я, ю, є, ї** в украинском языке используют **апостроф (')**, который по своей роли соответствует русскому разделительному твёрдому знаку (ъ).

Вправа 2. а) Прочитайте слова з апострофом. Правильно вимовляйте звуки. Значення незнайомих слів подивіться в словнику.

(Упражнение 2.а) Прочитайте слова с апострофом. Правильно произносите звуки. Значение незнакомых слов посмотрите в словаре).

Під'їзд, м'яч, дів'ять, п'ять, п'ятдесят, п'ятсот, сім'я, м'ясо, здоров'я, м'який, ім'я, Лук'ян, Дем'ян, Дар'я, Мар'яна, кав'ярня, пам'ятати, пам'ять, пам'ятник, комп'ютер, об'єкт, об'єм, п'єса.

б) Подивіться малюнки. Знайдіть до них підписи - слова з апострофом.

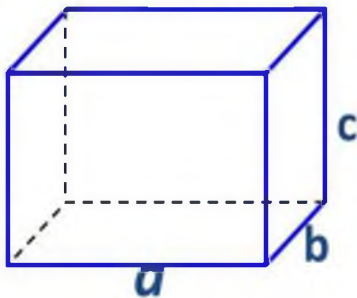
(б) Посмотрите рисунки. Найдите к ним подписи - слова с апострофом.

$$V=abc$$

1) $a=5\text{cm}$, $b=6\text{cm}$, $c=8\text{cm}$, to $V= abc = 240\text{m}^3$

в) До поданих слів доберіть синоніми. Використайте слова вправи 2а (в) К данным словам подберите синонимы. Используйте слова упражнения 2а)	г) До поданих слів доберіть антоніми. Використайте слова вправи 2а (г) К данным словам подберите антонимы. Используйте слова упражнения 2а)
роді́на = на́зва = кафе́, ба́р = п'ять де́сятків = мономе́нт = виста́ва =	хворо́ба ≠ тверди́й ≠ забува́ти ≠ суб'є́кт ≠

Запам'ятайте! (Запомните!)

Особові займенники **я, ти** у відмінкових формах однини мають багато розбіжностей із відповідними російськими займенниками. Вони змінюються так, як показано в таблиці. Зверніть увагу на наголоси.

Личные местоимения **я, ти** в падежных формах единственного числа имеют много различий с соответствующими русскими местоимениями. Они изменяются так, как показано в следующей таблице. Обратите внимание на ударения.

Відмінювання особових займенників

Називний відмінок	Родовий відмінок	Давальний відмінок	Знахідний відмінок	Орудний відмінок	Місцевий відмінок
1	2	3	4	5	6
Хто?	Кого?/У кого?	Кому?	Кого?	Ким?/ Зким?	На кому?
я	мене́ / у мене́	мені́	мене́	мно́ю / зі мно́ю	намені́
ти	тебе́ / у тебе́	тобі́	тебе́	тобо́ю / з тобо́ю	на тобі́
він	його́ / у нього́	йому́	його́	ним / з ним	наньо́му
вона	ї́ї / у не́ї	їй	її	нею́ / з нею́	на ній
ми	нас / у нас	нам	нас	на́ми / з на́ми	на нас
ви	вас / у вас	вам	вас	ва́ми / з ва́ми	на вас
вони	їх / у них	їм	їх	ні́ми / з ні́ми	на них

Вправа 3. Пишіть речення. Замість крапок пишіть займенники в правильній формі.

(Упражнение 3. Пишите фразы. Вместо точек пишите местоимения в нужной форме).

1. Це Ві́ктор. За́раз ... удо́ма. А це Окса́на. ... теж за́раз удо́ма.
2. Моє́ прізви́ще Мі́щенко. ... зчу́ть Іва́н. ... 20 ро́ків.
3. Я люблю́ сво́ю мо́лодшу сестру́. Я подарува́в ... кві́ти.
4. Зві́дки ... при́хали?
5. Мої́ товари́ші жи́вуть у Йо́рдані́ї. ... йо́рданці́. Я ча́сто телефо́ную
6. Ось наш ви́кладач. Я показав ... зо́шит.
7. Учора́ мо́я по́друга хо́дила в кіно́. Там вона́ зустрі́ла Па́вля. Він привіта́вся з
8. Це твій дру́г? Я хо́чу познайо́митись з
9. Я не зна́ю, чий це оліве́ць. Дай мені́
- 10.- Ти ... коха́єш?
- Так, я ... коха́ю.
- 11.Ми живемо́ в Полта́ві. Це мі́сто ... подоба́ється.
- 12.Мій ба́тько лі́кар. ... теж майбу́тній лі́кар.

Вправа 4. Слова з дужок поставте в необхідному відмінку.

(Упражнение 4. Слова из скобок поставьте в нужном падеже).

1. (Вона́) зва́ти Людми́ла.
2. Я не зна́ю (вона́).
3. (Він) студе́нт.
4. Ма́ма ду́має про (я).
5. Ось мо́я кімна́та. У (вона́) я живу́.
6. Я пишу́ листá (він).
7. – Де мої́ окуля́ри?
– Я не ба́чив (вони́).
8. Ось ста́л. На (він) – кни́жкі та зо́шити.
9. – Де ти був учора́?
– У (я) бо́лів жи́віт.
- 10.Мені́ з (ти) до́бре.

Вправа 5. Подивіться фотографії. Що ви можете сказати про людей, яких ви бачите на фото.

(Упражнение 5. Посмотрите фотографии. Что вы можете рассказать о людях, которых видите на фото).

Словник уроку 5 (Словарь урока 5)

українською	російською
болів живіт	болел живот
вдо́ма (удо́ма)	дома
виста́ва	спектакль
га́рно, до́бре	хорошо
забува́ти	забывать
зустрі́ти (кого?)	встретить (кого?)
коха́ти кого?	любить кого?
лист	письмо
моло́дший	младший
м'які́й	мягкий
на́зва	название
окуля́ри	очки
пам'ята́ти що?	помнить что?
подоба́тися кому?	нравиться кому?
познайо́митися з ким?	познакомиться с кем?
привіта́тися з ким?	поздороваться с кем?
про ко́го? (про що?)	о ком? о чём?
роди́на	семья
телефонува́ти кому?	звонить (по телефону) кому?
учо́ра (вчо́ра)	вчера
хворо́ба	болезнь

УРОК 6

ЧЕРГУВАННЯ ГОЛОСНИХ І ПРИГОЛОСНИХ ДІЄСЛОВА І ТА ІІ ДІЄВІДМІНИ ЗНАЧЕННЯ Й ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ДІЄСЛІВНИХ ФОРМ ПЛАНІ НА МАЙБУТНЄ. УПОДОБАННЯ Й ЗАХОПЛЕННЯ ДІАЛОГ У СИТУАЦІЇ "ЗНАЙОМСТВО"

Запам'ятайте! (Запомните!)

1. Найпоширенішим в українській мові є чергування голосних звуків [о], [е] (букви **о**, **е**) з [і] (буква **і**).

Самым распространённым в украинском языке является чередование гласных звуков [о], [э] (буквы **о**, **е**) с [и] (буква **і**).

р <u>і</u> к – р <u>о</u> ку	і/о	Ки <u>ї</u> в – Ки <u>є</u> ва	ї/є
шк <u>о</u> ла – шк <u>і</u> л	о/і	ст <u>і</u> л – на ст <u>о</u> лі	і/о
с <u>і</u> м – с <u>е</u> мі	і/е	ос <u>о</u> ба – ос <u>і</u> б	о/і

2. Найпоширеніші чергування приголосних

К самым распространённым чередованиям согласных относятся

а) [h] - [з] - [ж] – нога – на нозі – ніжка;

б) [к] - [ц] - [ч] – рука – на руці – ручка;

в) [х] - [с] - [ш] – вухо – у вусі – вушко.

Завдання 1. Прочитайте вголос пари слів із чергуваннями.

(Задание 1. Прочитайте вслух пары слов с чередованиями.)

а) радість – радості, Львів – Львова, мій – мого, твій – твого, Харків – Харкова, ніж – ножем, дім – у домі, вечір – вечора, сік – соку, ніч – уночі, острів – на острові;

б) підлога – на підлозі, кніжка – у кніжці, ложка – у ложці, фабрикa – на фабриці, бібліотека – у бібліотеці, виделка – на виделці, ранок – уранці, друг –

дружба – друзі, яблуко – яблучний (сік), око – очі – в оці, берег – на березі, подруга – подрузі – подружитися, скрипка – на скрипці.

Запам'ятайте! (Запомните!)

1. Неопределённая форма (инфинитив) в конце всегда имеет суффикс **-ти**. Суффикс **-ть** допускается лишь в поэзии и разговорной речи.

читати – прочитати

писати – написати

любіти

стояти

навчатися

2. Глаголы в украинском языке во 2-ом лице единственного числа (форма ты) **не** имеют мягкого знака (**ь**).

ти чита́-єш (I)

ти пі́ш-єш (I)

ти лю́б-иш (II)

ти сто-ї́ш (II)

ти навча́-єш-ся (I)

3. В глаголах I спряжения 3-его лица единственного числа (форма **он,она**) в окончании после гласных **-є(е)** **нет** согласного **-т**.

він/вона чита́-є (I)

він/вона пі́ш-є (I)

4. В глаголах II спряжения, а также в глаголах на **-ся**, появляется мягкий согласный **-т'** (**-ть**).

він/вона лю́б-ить (II)

він/вона сто-їть (II)

він/вона навча́-єть-ся (I)

5. Все украинские глаголы в 3-ьем лице множественного числа, в отличие от русских глаголов, имеют в конце –т’ (-ть).

вони	чита́-ю <u>ть</u> (I)
вони	пи́ш-у <u>ть</u> (I)
вони	лю́бл-я <u>ть</u> (II)
вони	сто-я́ <u>ть</u> (II)
вони	навча́-ю <u>ть</u> -ся (I)

6. Украинские глаголы в повелительном наклонении имеют не 2 формы, как русские глаголы (2 л. ед. ч. (ты) и 2 л. мн. ч. (вы)), а 3 формы (2 л. ед. ч. (ти), 2 л. мн. ч. (ви) и 1 л. мн. ч. (ми)).

(ти)	(ви)	(ми)
чита́й!	чита́йте!	чита́ймо!
прочита́й!	прочита́йте!	прочита́ймо!
пиши́!	пиши́ть!	пиши́мо!
напиши́!	напиши́ть!	напиши́мо!
люби́!	люби́ть!	люби́мо!
сти́й!	сти́йте!	сти́ймо!

7. В отличие от русского языка прошедшее время глаголов образуется от неопределённой формы с помощью суффиксов –в, –л (а), –л(и).

інфінітив	він	вона	вони
чита́ти	чита́ <u>в</u>	чита́ <u>ла</u>	чита́ <u>ли</u>
прочита́ти	прочита́ <u>в</u>	прочита́ <u>ла</u>	прочита́ <u>ли</u>
писа́ти	писа́ <u>в</u>	писа́ <u>ла</u>	писа́ <u>ли</u>
написа́ти	написа́ <u>в</u>	написа́ <u>ла</u>	написа́ <u>ли</u>
люби́ти	люби́ <u>в</u>	люби́ <u>ла</u>	люби́ <u>ли</u>
стоя́ти	стоя́ <u>в</u>	стоя́ <u>ла</u>	стоя́ <u>ли</u>
навча́тися	навча́ <u>вся</u>	навча́ <u>лась</u>	навча́ <u>лись</u>

8. Глаголы несовершенного вида (НВ) имеют 2 формы будущего времени с одинаковым значением:

а) сложное **будущее время** образуется так же, как и в русском языке, с помощью личных форм глагола **бути** с неопределённой формой

читати – б́уду читати, б́удеш читати, ...

писати – б́уду писати, ...

навчатися – б́уду навчатися, ...

б) **составное будущее время** образуется путём приращения к инфинитиву личных форм глагола **й(няти)**

читати – читати**му**, читати**меш**, ...

писати – писати**му**, писати**меш**, ...

навчатися – навчати**муся**, навчати**мешся**, ...

Що він робить?

Він пише.

Що вони роблять?

Вони
читають.

В українській мові, як і в російській, є дієслова НВ і ДВ

Дієслова відповідають на питання **що робити? (НВ) – що зробити? (ДВ)**

Глаголы отвечают на вопросы **(что делать? (НВ) – (что сделать? (СВ))**

Зверніть увагу, як змінюються закінчення дієслів 1 і 2 дієвідміни

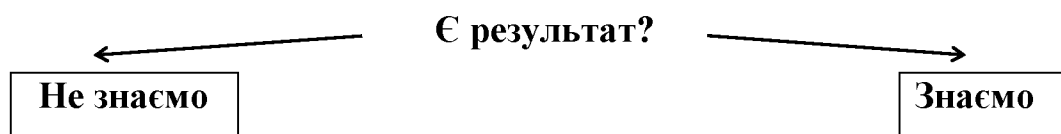
	група 1	група 2
інфінітив	-ати -яти читати ↓	-ити говорити ↓
теперішній час(зараз) я ти він\вона ми ви вони	-ю\ -у -єш -є -ємо -єте -ють\ -уть	-ю/ -у -иш -ить -имо -ите -ять\ -ать
минулий час(раніше) я, ти, він вона воно я, ми, ви, вони	-ти ↓ -в -ла -ло -ли	
майбутній час (потім) я ти він\вона ми ви вони	інфінітив + му інфінітив + меш інфінітив + ме інфінітив+ мемо інфінітив + мете інфінітив + муть	буду будеш буде + інфінітив будемо будете будуть
імператив я, ти, він, вона ми, ви, вони	-ти ↓ -й -йте -ймо	-ти ↓ -и -іть -імо

Недоконаний вид (НВ)

Доконаний вид (ДВ)

Несовершенный вид

Совершенный вид

Я писав вправу

Я написав вправу (результат +)

Я не написав вправу (результат –)

Що робити? НВ

Що зробити? ДВ

Префікси

НВ ДВ

читати	прочитати	–	ПРО-
писати	написати	–	НА-
учити	вівчити	–	ВИ-
бачити	побачити	–	ПО-
робити	зробити	–	З-

Суфікси

забороняти	забороніти	-Я-->-И-
купувати	купіти	-УВА- -->-И-
повторювати	повторіти	-ЮВА-->-И-
показувати	показати	-УВА-->-А-
давати	дати	-ВА- --> –
говорити	сказати	!!!
брати	взяти	

Прочитайте особові форми дієслів. Зверніть увагу на час дієслів НВ і ДВ.

НВ

читати(І)

я чита-ю

ти чита-єш

він/вона чита-є

ми чита-ємо

ви чита-єте

вони чита-ють

Читай! –те! –мо!

чита –в, –ла, –ли

я читати-му

ти читати-меш

він/вона читати-ме

ми читати-мемо

ви читати-мете

вони читати-муть

я буду читати

ДВ

прочитати (І)

я прочита-ю

ти прочита-єш

він прочита-є

ми прочита-ємо

ви прочита-єте

вони прочита-ють

Прочитай! –те! –мо!

прочита –в, –ла, –ли

1. що? (4) текст, книжку, газету,
журнал, зошит

2. кому? (3) брату (-ові), друзі,
студентам

3. про що? (4) про батьківщину, про
родину
(о чём?) (6)

НВ
писати с/ш (I)

я пиш-у

ти пиш-еш

він/вона пиш-е

ми пиш-емо

ви пиш-ете

вони пиш-уть

пиши! –іть! –імо!

писа-в, -ла, -ли

я писати-му, -меш, -ме,

-мемо, - мете, -муть

я буду писати

ДВ
написати с/ш (I)

я напиш-у

ти напиш-еш

вони напиш-уть

напиши!-іть! –імо!

написа-в, -ла, -ли

1. що? (4) вправу

2. чого? (2) листа

3. кому? (3) другу (-ові)

4. про що? (4) про місто

НВ
любитиб/бл (II)

я любл-ю

ти люб-иш

він/вона люб-ить

ми люб-имо

ви люб-ите

вони любл-ять

Любі! –іть! –імо!

любй-в, -ла, -ли

любйти-му, -меш,

-ме, -мемо, -мете, -муть

я буду любити

1. кого? (4) тата, маму, брата, сестру

2. що? (4) батьківщину, м'ясо, рис

3. + інф. грати у футбол, слухати музику

НВ

стояти(II)

я	сто-ю́
ти	сто-ї́ш
він/вона	сто-ї́ть
ми	сто-ї́мо
ви	сто-ї́те
вони	сто-я́ть

1. де? (6) у класі, у кімнаті, в аудиторії

2. з ким? (5) з подругою, з друзями, з братом

Стій! –те! –ймо!

стоя́-в, -ла, -ли

я сто́яти-му

я буду сто́яти

НВ

навчатися (II)

я	навча́-ю-сь
ти	навча́-єш-ся
він/вона	навча́-єть-ся
ми	навча́-ємо-сь
ви	навча́-єте-сь
вони	навча́-ють-ся

1. де? (6) в УМСА, в академії,

на підготовчому відділенні, у школі

2. з ким? (5) з подругою, з другом,

з друзями

Навча́-й-ся! –йте-сь! –ймо-ся!

навча́в-ся, –ла-сь, –ли-сь

я навча́ти-муся

я буду навча́тися

Завдання 2. Зверніть увагу на значення деяких українських дієслів і їх керування.

(Задание 2. Обратите внимание на значение некоторых украинских глаголов и их управление).

ж^ити де? (6)	у Полтаві в Україні на батьківщині на квартирі у гуртожитку	ж^ить где? (6)
з ким? (5)	з батьками з дружиною з родиною	с кем? (5)
навч^атися (вч^итися) де? (6)	у школі в академії на першому курсі на підготовчому відділенні у другій групі	уч^иться где? (6)
з ким? (5)	з друзями із земляками	с кем? (5)
працюв^ати де? (6)	на батьківщині у лікарні у поліклініці (к/ц) на заводі на фабриці (к/ц)	работать где? (6)
ким? (5)	лікарем інженером	кем? (5)

<p>відпочива́ти де? (6)</p> <p>слухати що? (4) кого? (4)</p> <p>про що? (4)</p>	<p>вдо́ма у гурто́житку у парку у це́нтрі мі́ста</p> <p>музику новини викладача́ ба́тька сестру</p> <p>про спорт про полі́тику про ліка́рів про ліки про друзі́в про Україну</p>	<p>отдыхать где? (6)</p> <p>слушать что? (4) кого? (4)</p> <p>о чём? (6)</p>
<p>грати у що? (4)</p> <p>на чому? (6)</p> <p>з ким? (5)</p>	<p>у футбо́л у ша́хи у бі́льярд у бадмінто́н</p> <p>на піа́ніно на гіта́рі на скри́пці (к/ц)</p> <p>з дру́гом з бра́том з дружи́ною</p>	<p>играть во что? (4)</p> <p>на чём? (6)</p> <p>с кем? (5)</p>
<p>диві́тися що? (4) на кого? (4)</p>	<p>телеві́зор фі́льм програ́му, нові́ни на дівчи́ну</p>	<p>смотреть что? (4) на кого? (4)</p>

	на ме́не на си́на на лі́каря	
бува́ти де? (6) з ким? (5)	у мі́сті на дискоте́ці (к/ц) у клу́бах з дру́зями з по́другою з чо́ловіком з дру́жиною	быва́ть где? (6) с кем? (5)
коха́ти кого? (4)	дру́жину чо́ловіка ді́вчину хло́пця	люби́ть кого? (4)

Вправа 1. Продовжіть складання розповіді про себе, відповівши на наступні питання.
(Упражнение 1. Продолжите составление рассказа о себе, ответив на вопросы).

1. Ти навчаєшся чи працюєш?
2. Де ти навчаєшся? (академія, відділення, група)
3. Ким ти станеш?
4. Де ти працюватимеш на батьківщині?
5. Де і з ким ти житимеш на батьківщині?
6. Ти любиш відпочивати?
7. Де ти любиш відпочивати?
8. Що ти робиш у вільний час?
9. Що ти любиш читати, що слухати, що любиш дивитися, у що грати?
10. Де ти любиш гуляти, де часто буваєш?
11. З ким ти любиш відпочивати?
12. Ти одружений (одружена)?

13. Твоя дружина (твій чоловік) працює чи навчається?

14. Де він (вона) працює чи навчається?

15. Де він (вона) живе зараз?

16. Ти кохав(ла) свою дружину (свого чоловіка)?

Вправа 2. Складіть діалог, використовуючи відповіді.

(Упражнение 2. Составьте диалог, используя ответы).

– ...?

– Мене звать Ахмед.

– ...?

– Моє прізвище Абу Румман.

– ...?

– Так, я іноземець.

– ...?

– Я приїхав із Сирії.

– ...?

– Ні, я не інженер, я студент.

– ...?

– Я навчаюсь.

– ...?

– Я навчаюсь у технічному університеті на підготовчому відділенні у третій групі.

– ...?

– Зараз я живу в Україні, у Полтаві, на квартирі, на вулиці Шевченка, 18.

– ...?

– Там я живу з другом.

– ...?

– Я люблю відпочивати вдома.

– ...?

– У вільний час я читаю книжки, слухаю музику, дивлюсь фільми, граю у шахи.

Вправа 3. Розгляньте малюнки й скажіть, що роблять люди.
(Упражнение 3. Рассмотрите рисунки и скажите, что делают люди).

Словник уроку 6 (Словарь урока 6)

українською	російською
бува́ти (де?)	быва́ть (где?)
відпочива́ти (де?)	отдыха́ть (где?)
вночі́	ночью́
ву́хо	ухо́
диві́тися (що?)	смотре́ть (что?)
ді́вчина	девушка́
дружі́на	жена́
дру́гий	второ́й
навча́тися (де?)	учи́ться (где?)
одру́жена	замуже́м
одру́жений	женат
осóба	человек
пе́рший	перво́й
підгото́вче відді́лення	подготови́тельное отде́ление
працюва́ти (де?)	работа́ть (где?)
сік	сок
сі́м	семь
техні́чний	технический
ура́нці (вра́нці)	утром
чолові́к	муж
ша́хи	шахматы́

УРОК 7

ОСОБЛИВОСТІ ВИМОВИ ПОДОВЖЕНИХ І ПОДВОЄНИХ ПРИГОЛОСНИХ

УЗГОДЖЕННЯ ЧИСЛІВНИКІВ З ІМЕННИКАМИ РОДОВИЙ ВІДМІНОК ІМЕННИКІВ І ОСОБОВИХ ЗАЙМЕННИКІВ У ЗНАЧЕННІ СУБ'ЄКТА ВОЛОДІННЯ Й ПРИ ЗАПЕРЕЧЕННІ

ЛЕКСИЧНА ТЕМА "МОЯ РОДИНА"

**Вправа 1. Прочитайте діалоги в ситуації "Знайомство". Складіть аналогічні.
(Упражнение 1. Прочитайте диалоги в ситуации "Знакомство". Составьте аналогичные).**

- Дóбрый день!
- Вітаю!
- Менé звать Ахмéd. Моé прізвище
Алі. А як вас звáти?
- Менé звать Івáн Сергі́йович.
- Дúже приéмно. Я рáдий із вáми
познайо́митися.
- Навзáєм.

- Добри́день, пані!
- Вітаю!
- Ти студéнтка?
- Так. А ти?
- Я теж студéнт.
- Як тебе́ звáти?
- Менé звать Сулейман. А тебе́?
- Менé звать Ірина.
- Дúже приéмно.
- Мені́ теж.

Запам'ятайте! (Запомните!)

В украинском языке есть согласные, которые обозначаются удвоенными буквами и произносятся немного дольше, чем обычные.

Завдання 1. Прочитайте вголос слова, правильно вимовляючи подовжені приголосні.
(Задание 1. Прочитайте вслух слова, правильно произнося долгие согласные.)

Годинник, життя́, обличчя, (хлб) із силлю, Ганна, заняття, кохання, Ілля́, ввечері (уввечері), ванна, взуття́, відділення, вітання, питання, запрошення, пишменник, останній (раз), сміття́, волосся́.

Запам'ятайте! (Запомните!)

1 - од <u>и</u> н студ <u>е</u> нт (він) од <u>н</u> а студ <u>е</u> нтка (вона) од <u>н</u> е сл <u>о</u> во (воно) од <u>н</u> і оку <u>л</u> я <u>р</u> и (вони)	1 + називний відмінок однини
2 - два ст <u>о</u> л <u>и</u> , ст <u>и</u> ль <u>ц</u> і (він) сл <u>о</u> ва, я <u>б</u> лу <u>к</u> a (воно) д <u>в</u> і с <u>е</u> стр <u>и</u> , п <u>о</u> дру <u>г</u> и (вона) 3 - три б <u>р</u> ат <u>и</u> , д <u>і</u> в <u>ч</u> ин <u>и</u> 4 - ч <u>о</u> ти <u>р</u> и с <u>е</u> стр <u>и</u> , з <u>о</u> шит <u>и</u>	2, 3, 4 + називний відмінок множини
5 - п'я <u>т</u> ь б <u>р</u> ат <u>і</u> в 6 - ш <u>и</u> сть студ <u>е</u> нт <u>і</u> в 7 - сі <u>м</u> ст <u>о</u> л <u>і</u> в 8 - ві <u>с</u> ім ст <u>и</u> ль <u>ц</u> і <u>в</u> 9 - д <u>е</u> в'я <u>т</u> ь вик <u>л</u> а <u>д</u> ач <u>і</u> в 10 - д <u>е</u> ся <u>т</u> ь д <u>н</u> і <u>в</u> 11 - од <u>и</u> на <u>д</u> ц <u>я</u> ть ос <u>і</u> б_ 12 - дв <u>а</u> на <u>д</u> ц <u>я</u> ть с <u>е</u> ст <u>е</u> р_ 13 - тр <u>и</u> на <u>д</u> ц <u>я</u> ть студ <u>е</u> нт <u>о</u> к 14 - ч <u>о</u> ти <u>р</u> на <u>д</u> ц <u>я</u> ть п <u>о</u> дру <u>г</u> _ 15 - п'я <u>т</u> на <u>д</u> ц <u>я</u> ть кни <u>ж</u> о <u>к</u> _ 16 - ш <u>и</u> ст <u>н</u> а <u>д</u> ц <u>я</u> ть д <u>і</u> в <u>ч</u> ат_ 17 - сі <u>м</u> на <u>д</u> ц <u>я</u> ть сл <u>і</u> в_ 18 - ві <u>с</u> і <u>м</u> на <u>д</u> ц <u>я</u> ть я <u>б</u> л <u>у</u> к_ 19 - д <u>е</u> в'я <u>т</u> на <u>д</u> ц <u>я</u> ть обл <u>и</u> ч_ 20 - дв <u>а</u> дц <u>я</u> ть оку <u>л</u> я <u>р</u> і <u>в</u>	багато, мало, кілька, скільки 5, 6, 7, 8..... + родовий відмінок множини

Називний відмінок множини (1) (И.п.(1) множеств. число)	Родовий відмінок множини (2) (Р.п.(2) множеств. число)
два старші брати́	п'ять молодших браті́в
дві молодші сестри́	десять діте́й
три нові зошити	двана́дцять міся́ців
чотири украї́нські слова́	два́дцять п'ять днів
два́дцять два ро́ки	бага́то юна́ків
п'ятдеся́т три студенти́	ма́ло дівча́т
	кі́лька письме́нників
	де́кілька ліка́рів
	скі́льки ти́жнів

Зверніть увагу! (Обратите внимание!)

В отличие от русского языка после числительных **два (дві), три, чотири, двадцять два**, ... имена существительные и прилагательные стоят в И.п. (1) множественного числа. Во всех других случаях существительные и прилагательные при числительных изменяются так же, как и в русском языке.

Вправа 1. Запишіть словосполучення, розкриваючи дужки.

(Упражнение 1. Запишите словосочетания, раскрывая скобки.)

Два(-і) (раз), п'ять (місяць), один (-на, -не, -ні) брат, три (гудзик), п'ять (викладач), один (-на, -не, -ні) кімната, чотири (стілець), один (-на, -не, -ні) місто, тридцять (іноземець), один (-на, -не, -ні) країна, тридцять три (буква), п'ять (лікарня), один (-на, -не, -ні) двері, два(-і) (подруга).

Вправа 2. Дайте відповіді на запитання, використавши числівники в дужках.

(Упражнение 2. Ответьте на вопросы, используя числительные в скобках).

1. Скільки у вас братів? (2)
2. Скільки місяців ви живете в Полтаві? (кілька)
3. Скільки студентів у вашій групі? (6)
4. Скільки у вас зошитів? (багато)

5. Скільки слів ви сказали? (1)
6. Скільки у вас сестер? (4)
7. Скільки яблук ви купили? (2)
8. Скільки окулярів лежить на столі? (1)
9. Скільки місяців у році? (12)
10. Скільки столів у вашій кімнаті? (1)
11. Скільки йому років? (24)
12. Скільки осіб у вашій родині? (8)
13. Скільки дівчат зараз у бібліотеці? (1)
14. Скільки у вас подруг? (2)
15. Скільки аптек у вашому місті? (22)
16. Скільки факультетів в академії? (4)

Вправа 3. Прочитайте діалоги. Складіть подібні.

(Упражнение 3. Прочитайте диалоги и составьте похожие).

1.– Максиме, у тебе є молодший брат?

– Так, є.

– Як його звать?

– Його звать Андрій.

– Скільки йому років?

– Йому 7 років.

– Скільки в тебе братів?

– У мене два брати.

– А сестра в тебе є?

– Так, її звать Тетяна.

Вона працює в аптеці.

2.– Наталко, у тебе є сестри?

– Ні, у мене немає сестер. У мене є брат.

– Він молодший чи старший?

– Старший. Він уже лікар.

– Він одружений?

– Так.

– Він має дітей?

– Має. У нього є син і донька.

3.– У тебе є дідусь і бабуся?

– Я не маю дідуся, він помер.

– А бабуся теж померла?

– Ні, вона живе в селі.

– Вона ще працює?

– Ні, зараз вона пенсіонерка,
а раніше працювала вчителькою у
школі.

– Ти часто буваєш у неї?

– Так, я люблю відпочивати влітку в
селі у бабусі.

4.– Ахме́де, у тебе велика родина?

– Велика.

– Скільки осіб?

– 12.

– Скільки в тебе братів і сестер?

– У мене 5 братів і 4 сестри.

– У тебе є старші брати і сестри?

– Так.

– Вони навчаються чи працюють?

– Середній брат і 2 сестри – студенти, а ще один брат працює.

– А хто наймолодший у сім'ї?

– Амін, йому три роки.

Запам'ятайте! (Запомните!)

<p>O₂ S</p> <p>У КОГО Є ХТО ЩО</p>	<p>S O₄</p> <p>ХТО МАЄ КОГО ЩО</p>
<p>(у кого єсть хто что)</p> <p>У мене є молодший брат. гάρний друг. квиток у кінó.</p>	<p>Я маю молодшу сестру. гάρну подругу. цікаву книжку.</p>
<p>O₂ O₂</p> <p>У КОГО НЕМАЄ КОГО ЧОГО</p>	<p>S O₂</p> <p>ХТО НЕ МАЄ КОГО ЧОГО</p>
<p>(у кого нет кого чего)</p> <p>У тебе немає підручника. дружи́ни. дру́зів.</p>	<p>Студéнт не має рúчки. Я не маю олівця́. Ми не маємо оцїнок.</p>

	ма́ти (иметь)	кого? що? (О4)
я	ма́ю	роди́ну
ти	ма́єш	дім
він/вона	ма́є	діте́й
ми	ма́ємо	гро́ші
ви	ма́єте	дружину́
вони	ма́ють	маши́ну

май! –те! –ймо!

ма-в, -ла, -ли

я матиму

Завдання 3. а) Читайте текст. Значення незнайомих слів подивіться в словнику уроку й запишіть їх у зошит.

(Задание 3. Прочитайте текст. Значение незнакомых слов посмотрите в словаре урока и запишите их в тетрадь).

МОЯ РОДИ́НА

Мене́ звать Олексі́й. Моє́ прізвище Сердю́к. Мені́ 18 ро́ків. Я студе́нт УМСА.

Познайо́мтесь, це моя́ вели́ка роди́на. У на́шій сім'ї́ 8 осіб. Це наш діду́сь Олексі́й Васи́льович. Він пенсіоне́р, а рані́ше був інжене́ром. А це на́ша бабу́ся Іри́на Микола́ївна. Вона́ домогосподарка. Мій ба́тько лі́кар. Його́ звать Ілля́ Ві́кторович. Він працює́ в ліка́рні. Йому́ 45 ро́ків. А це на́ша ма́ма. Вона́ медсестра́ і теж працює́ в ліка́рні разом із ба́тьком. Її́ ім'я́ – Ната́ля Олексі́ївна. Їй 43 ро́ки. Мій ста́рший брат Серге́й – студе́нт. Він навча́ється в техні́чному університе́ті. Серге́й майбу́тній інжене́р. Йому́ 20 ро́ків. Він не тільки́ мій брат, а й чудовий друг.

Це моя́ молодша сестра́ Оле́нка. Вона́ школя́рка. Їй 13 ро́ків. Вона́ хоче бути́ арти́сткою. А ось Мико́лка. Це наш наймоло́дший брат. Він теж школя́р. Йому́ 10 ро́ків. Він га́рний спортсме́н.

Увече́рі ми любі́мо відпочива́ти разом: я і діду́сь зазвичай гра́ємо в ша́хи; ма́ма, бабу́ся й Оле́нка дивля́ться серіали; та́то розповіда́є цікаві істо́рії, а Серге́й і Мико́лка слуха́ють.

б) Дайте відповіді на запитання. (б) Ответьте на вопросы).

1. Яка родина в Олексія?
2. Скільки осіб у його сім'ї?
3. Як звать дідуся?
4. Хто він?
5. Ким він був раніше?
6. Як звать бабуся?
7. Хто вона?
8. Хто батько Олексія?
9. Як його звать?
10. Де він працює?
11. Скільки йому років?
12. Хто мама?
13. Де вона працює?
14. Як її ім'я?
15. Скільки мамі років?
16. Як звать старшого брата?
17. Хто він?
18. Де він навчається?
19. Скільки йому років?
20. Як звать їхню молодшу сестру?
21. Де вона навчається?
22. Ким вона хоче бути?
23. Миколка – старший чи молодший брат?
24. Хто він і де навчається?
25. Скільки йому років?
26. Що вони люблять робити ввечері?
27. Що роблять Олексій і дідусь?
28. Хто дивиться серіали?
29. Що розповідає тато?

30. Хто слухає?

31. Скільки в Олексія братів і сестер?

в) Розгляньте малюнки. Знайдіть у тексті частини, які вони ілюструють.

(в) Рассмотрите рисунки. Найдите в тексте части, которые им соответствуют).

г) Складіть аналогічну розповідь про свою родину за планом.

(г) Составьте аналогичный рассказ о своей семье по плану).

План

1. Я.
2. Моя родина.
3. Мої дідусь і бабуся.
4. Батько (тато).
5. Мати (мама).
6. Брати й сестри.
7. Відпочинок разом.

Словник уроку 7 (Словарь урока 7)

бабу́ся	бабушка
бага́то	много
був (-ла́, -ло́, -лі́)	был (-ла, -ло, -ли)
вели́кий	большой
взуття́	обувь (она)
відпочіно́к	отдых
віта́ння	привет, поздравление
воло́сся (воно)	волосы (они)
вчи́тель (-ка)	учитель (-ница)
га́рний	хороший, красивый
де́кілька, кі́лька	несколько
ді́вчина (ді́вча́та)	девушка (девушки)
діду́сь (він)	дедушка (он)
домо́господарка́	домохозяйка

до́нька	дочь
до́уже	очень
є	есть
життя́ (воно)	жизнь (она)
зазвичай	обычно
за́няття (воно)	занятие (-ия)
запро́шення	приглашение
і́нший	другой
квито́к	билет
ма́ти ≠ не ма́ти	иметь ≠ не иметь
навза́єм	взаимно
наймоло́дший	самый маленький
нема́є	нет
оста́нній (раз)	последний (раз)
пенсіоне́р (-ка)	пенсионер
письме́нник	писатель
пита́ння	вопрос
підру́чник	учебник
познайо́митися	познакомиться
познайо́мтесть!	познакомьтесь!
поме́р (-ла)	умер (-ла)
прие́мно	приятно
ра́ніше	раньше
розповіда́ти	рассказывать
сере́дній	средний
сміття́	мусор
та́то	папа
ти́ждень (він)	неделя
хлі́б із сіллю	хлеб с солью
ціка́вий	интересный
чудо́вий	прекрасный
школя́р (-ка)	школьник (-ца)
ще	ещё
юна́к	юноша

УРОК 8
УЗГОДЖЕННЯ ПРИКМЕТНИКІВ З ІМЕННИКАМИ

ВІДМІНЮВАННЯ ПРИКМЕТНИКІВ. ПОРЯДКОВІ ЧИСЛІВНИКИ

НАЗВИ КОЛЬОРІВ

ЛЕКСИЧНА ТЕМА "МІСТО, ДЕ Я НАВЧАЮСЬ", "МОЄ РІДНЕ МІСТО"

Вправа 1. Складіть діалог за таким зразком.

(Упражнение 1. Составьте диалог по такому образцу).

Фото родини

- Андрію, хто це?
- Це мій тато.
- Хто він?
- Він лікар.
- Як його ім'я?
- Його звать Олексій.
- А поруч ваша мати?
- Так, це моя мати.
- Хто вона?
- Вона теж лікар.
- Як її звати?
- Її ім'я Ірина.
- У вас є брат чи сестра?
- Так, у мене є брат і сестра.
- Хто вони?
- Мій брат художник, а моя сестра перукар.

Запам'ятайте! (Запомните!)

В українській мові прикметники узгоджуються з іменниками в роді, числі й відмінку.

В украинском языке имена прилагательные согласуются с именами существительными в роде, числе и падеже.

Завдання 1. Розгляньте таблицю, приклади перекладіть російською мовою, нові слова запишіть у зошит.

(Задание 1. Рассмотрите таблицу, примеры переведите на русский язык, новые слова запишите в тетрадь).

Прикметники (прилагательные)

Однина (единственное число)			Множина (множеств. число)
чоловічий рід (він) який? м.р. (он) какой?	жіночий рід (вона) яка? ж.р. (она) какая?	середній рід (воно) яке? с.р. (оно) какое?	які? какие?
га́рний друг	га́рна дівчина	га́рне волóсся	га́рні лю́ди
чудови́й на́стрій	чудова́ погóда	чудове́ життя́	чудові́ о́чі
нови́й журна́л	нова́ краї́на	нове́ вікно́	нові́ друзі́
стари́й діду́сь	стара́ ла́мпа	ста́ре лі́жко	стари́ окуля́ри
вели́кий буди́нок	вели́ка кімна́та	вели́ке о́зеро	великі́ міста́
літні́й день	літня́ су́кня	літне́ взуття́	літні́ каніку́ли
осі́нній ве́чір	осі́ння погóда	осі́ннє пальто́	осі́нні дні́
сі́ній оліве́ць	сі́ня ру́чка	сі́нє не́бо	сі́ні две́рі
-ий/-ій	-а/-я	-е/-є	-і

КОЛЬОРИ (ЦВЕТА)

червоний

помаранчевий

жовтий

зелений

коричневий

синій

блакитний

фіолетовий

рожевий

чорний

Запам'ятайте антоніми!

(Запомните антонимы!)

новий ≠ старій

вузький ≠ широкій

великий ≠ маленький

молодший ≠ старший

гарний ≠ поганий

світлий ≠ темний

холодний ≠ гарячий

легкий ≠ важкий

≠ теплий (про погоду)

твердий ≠ м'який

довгий ≠ короткий

старій ≠ молодій

високий ≠ низький

веселий ≠ сумний

Вправа 1. Замість крапок впишіть потрібні прикметники.

(Упражнение 1. Вместо точек впишите необходимые прилагательные.)

Тут мій ... будинок. Ось наш ... гуртожиток. Це моя ... кімната. Прямо – ... вікно. Сьогодні ... погода. Ліворуч ... двері. Праворуч ... диван. Поряд ... стіл. Тут стоїть ... шафа. У шафі ... книжки, ... зошити, ... словник. Ось ... лампа.

Слова для довідок: (Слова для справок.): чудовий, м'який, російсько-арабський, цікавий, гарний, широкий, новий, високий, великий, книжковий, білий, студентський, новий.

Вправа 2. Напишіть антоніми до поданих словосполучень.

(Упражнение 2. Напишите антонимы к данным словосочетаниям).

Зразок: (Образец:) чудовий настрої ≠ поганий настрої

гарячий чай ≠

темна кімната ≠

гарний фільм ≠

гаряча вода ≠

цікава книжка ≠

маленьке місто ≠

довге пальто ≠

важке завдання ≠

вузька вулиця ≠

старша сестра ≠

стара шафа ≠

тепла погода ≠

короткий день ≠

легка сумка ≠

тверде ліжко ≠

стара людина ≠

Вправа 3. Продовжіть подані тематичні ряди.

(Упражнение 3. Продолжите данные тематические ряды).

Зразок: друг: гáрний ...

(Образец:) друг: гáрний, новій, старій, весéлий, погáний, студéнтський.

обліччя: ширóке, ...

мóва: украї́нська, ...

майдáн: вели́кий, ...

буді́нок: новій, ...

кні́жка: ціка́ва, ...

ді́вчина: гáрна, ...

о́чі: весéлі, ...

волосся: довге, ...

костю́м: літній, ...

пого́да: холóдна, ...

чай: зелéний, ...

академія: аграрна, ...

університет: юридичний, ...

гурток: анатомі́чний, ...

місто: старе, ...

вулиця: широка, ...

Запам'ятайте! (Запомните!)

1. Все прилагательные изменяются по двум образцам, между которыми есть незначительные расхождения. Прилагательные среднего рода изменяются как прилагательные мужского рода в косвенных падежах. Форм звательного падежа (кличного відмінка (7)) прилагательные не имеют!

2. Точно так же, как и прилагательные, изменяются порядковые имена числительных (перший, другий, третій и т.д.).

Відмінювання прикметників

(Склонение имён прилагательных)

Однина (единственное число)					Множина (множественное ч.)	
Відмінники (падежи)	Питання (вопросы)	Чоловічий рід (він) (м.р. он)	Середній рід (воно) (с.р. оно)	Жіночий рід (вона) (ж.р. она)	вони (они)	
1. Н.в. (И.п.)	який?	великий (стіл) синій (олівець)			які?	великі (столи) (міста) сині (олівці)
	яке?		велике (місто) синє (небо)			великі (міста)
	яка?			велика (родина) синя (ручка)		великі (родини) сині (ручки)
2. Р.в. (Р.п.)	якого?	великого (стола, міста) синього (олівця, неба)			яких?	великих (столів) (міст) (олівців)
	якої?			великої (родини) синьої (ручки)		великих (родин) синіх (ручок)
3. Д.в. (Д.п.)	кому?	великому (столу, місту) синьому (олівцю, небу)			яким?	великим (столам) (містам)
	якій?			великій (родині) синій (ручці)		великим (родинам) синім (ручкам)
4. З.в. (В.п.)	якого?	великого (гостя)	–		яких?	великих (гостей)
	який?	великий (стіл) синій (олівець)	велике (місто) синє (небо)		які?	великі (міста) сині (олівці, ручки) великі (родини)
	яку?			велику (родину) синю (ручку)		
5. О.в. (Т.п.)	яким?	великим (столом, містом) синім (олівцем, небом)				великими (столами) (містами)
	якою?			великою (родиною) синьою (ручкою)		синіми (олівцями) великими (родинами) синіми (ручками)
6. М.в. (П.п.)	(на,в,у) якому?	на великому (столі, місті) в(у) синьому (олівці, небі)				великих (столах) (містах) синіх (олівцях) (ручках)
	(на,в,у) якій?			на великій (родині) в(у) синій (ручці)		великих (родинах)

Порядкові числівники

(Порядковые числительные)

Котрий, -а, -е, -і? Який, -а, -е, -і?

(Который, -ая, -ое, -ые? Какой, -ая, -ое, -ие?)

1 – п'єрший, -а, -е	(первый, -ая, -ое)
2 – д'р'угий, -а, -е	(второй)
3 – тр'єтій, -я, -є	(третий)
4 – четв'єртий, -а, -е	(четвёртый)
5 – п'ятий, -а, -е	(пятый)
6 – ш'остий, -а, -е	(шестой)
7 – с'ьомий, -а, -е	(седьмой)
8 – в'осьмий, -а, -е	(восьмой)
9 – дев'ятий, -а, -е	(девятый)
10 – десятий, -а, -е	(десятый)

Вправа 4. Розкрийте дужки, поставивши порядкові числівники в необхідній формі.

(Упражнение 4. Раскройте скобки, поставив порядковые имена числительные в нужной форме).

1. Це (п'єрший) група.
2. Я живу у (четв'єртий) гуртожитку.
3. У (ш'остий) групі навчається г'арна дівчина.
4. Мій брат зараз на (д'р'угий) к'урсі.
5. Наше відд'ілення на (тр'єтій) п'оверсі.
6. Це (п'ятий) завдання.
7. Я пишу йому (с'ьомий) п'овідомлення.
8. Лекція з анатомії у (восьма) аудиторія.
9. Майбутні стоматологи писатимуть «Крок-1» у (п'ятий) семестр.
10. Ми привітали (новий) декана.

Вправа 5. а) Спишіть текст, розкриваючи дужки. Поставте прикметники в потрібному роді, числі й відмінку, використовуючи таблицю відмінювання прикметників.

(Упражнение 5. а) Перепишите текст, раскрывая скобки. Поставьте имена прилагательные в необходимом роде, числе и падеже, используя таблицу склонения прилагательных).

Текст

Мене́ звать Алі́. Я
(майбу́тній) ліка́р. Я приї́хав із
Марокко. Марокко – мо́я
(рі́дний) краї́на. Там живе́ мо́я
(веле́кий і дру́жний) роді́на.
Ра́ніше я теж жив у Касабланці
й навча́вся там у (нові́й) шко́лі.
Я ду́же люблю́ Касабланку,
тому́ що це моє́ (рі́дний) мі́сто.

Касабланка – (найбі́льший)
місто Марокко – розташоване
на березі (Атланти́чний)
океану. У місті є (веле́кий,
міжнародний) аеропорт.

Коли́ я жив у Касабланці, я
ча́сто фотографува́в (зеле́ний)
ву́лиці, (широ́кий) майдáни,
(га́рний) па́рки, (чудо́вий)
фонтáни, свої́х (веселе́ий,
ара́бський) дру́зів і
(симпаті́чний) по́друг.

Зараз я живу в Києві й непогано знаю це (великий, гарний) місто.

Я навчаюсь на (третій) курсі (стоматологічний) факультету (національний медичний) університету ім. О.О. Богомольця. Я живу в (студентський) гуртожитку на (п'ятий) поверсі у сто двадцять (шостий) кімнаті.

У Києві є багато (історичні) пам'ятників, (цікаві) музеїв.

У вільний час ми часто гуляємо з моїми (новий) друзями вулицями Києва або поблизу Дніпра.

Це місто має своє (неповторний) обличчя. Воно мені дуже подобається.

б) Складіть аналогічну розповідь про себе.

(б) Составьте аналогичный рассказ о себе).

Вправа 6. Якими прикметниками ви можете описати місто, в якому живете?

(Упражнение 6. Какими прилагательными вы можете описать город, в котором сейчас живёте).

Словник уроку 8 (Словарь урока 8)

важкий	трудный тяжёлый
вузький	узкий
гуляємо вулицями (5)	гуляем по улицам (3)
гурток	кружок
довгий	длинный
дуже	очень
книжковий	книжный
колі	когда
ліворуч	слева
ліжко (воно)	кровать (она)
майдан	площадь
маленький	маленький
медичний	медицинский
міжнародний	международный

найбі́льший	самый большой
на́стрій	настроение
неповто́рний	неповторимый
непога́но	неплохо
низькі́й	низкий
перука́р	парикмахер
поба́чення	нравиться
поблизу́	возле, около
по́верх	этаж
повідомле́ння	сообщение
пога́ний	плохой
по́руч, по́ряд	рядом
правору́ч	справа
привіта́ти	поздравить
ра́ніше	раньше
рі́дний	родной
сві́тлий	светлый
студе́нтський	студенческий
су́кня (вона)	платье (оно)
сумні́й	грустный
тому́ що = бо	потому что
фотографува́ти	фотографировать

УРОК 9

НАЗВИ ДНІВ ТИЖНЯ, МІСЯЦІВ, ПОРИ РОКУ

КАЛЕНДАР, ПОГОДА

ПОВТОРЕННЯ Й УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Вправа 1. Побудуйте речення з поданих слів, поставивши їх у потрібній формі, перекладіть їх російською мовою.

(Упражнение 1. Составьте предложения из следующих слов, поставив их в необходимой форме, переведите их на русский язык).

1. Зараз, я, жити, і, навчатися, у (в), Полтава, і, непогано, знаю, вона.
2. Я, навчатися, у, перша, група, на, підготовчий, відділення, Український, медичний, стоматологічний, академія,
3. Це, невеликий, але, тихий, спокійний, зелений, гарний, місто.
4. Історичний, центр, Полтава, парк, Слава.
5. У, вільний, час, я, і, мій, новий, друзі, гуляти, разом, вулиці, Полтава.
6. Кожний, місто, мати, свій, неповторний, обличчя.
7. Я, часто, фотографувати, зелений, вулиці, широкий, майдани, чудовий, пам'ятники, гарний, парки, Полтава.

Зверніть увагу! (Обратите внимание!)

Дні тижня
понеділок
вівторок
середа
четвер
п'ятниця
субота
неділя

Дни недели
понедельник
вторник
среда
четверг
пятница
суббота
воскресенье

- Який сьогодні день тижня?
- Сьогодні четвер.
- Який день тижня був учора?
- Учора була середа.
- Який день тижня буде завтра?
- Завтра буде п'ятниця.
- Це календар. Яке сьогодні число?
- Сьогодні четверте червня.

Вправа 2. а) Прочитайте текст. Ви все зрозуміли?

(Упражнение 2. а) Прочитайте текст. Вы всё поняли?)

Ми вивчали дні тижня. Викладач запитував, скільки днів у тижні. Студентка Вікторія відповіла, що в тижні сім днів. Викладач пояснив, що перший день тижня – понеділок – означає, що він іде після неділі, «по неділі». Наступний день – вівторок – це другий день тижня. Середа – середина тижня – третій день. Четвер – четвертий, а п'ятниця – п'ятий. Це робочі дні тижня, тобто дні, коли ми працюємо. А субота й неділя – вихідні дні. У ці дні ми відпочиваємо. Цікаво, що слово «неділя» означає «не діло», у цей день не має бути ніякого діла. Назви днів тижня українською дуже легко запам'ятати!

б) Українці говорять, що понеділок – складний день. Як ви думаєте, чому?

(б) Украинці говорят, что понедельник – трудный день. Как вы думаете, почему?)

01.01 – перше січня
02.02 – друге лютого
03.03 – третє березня
04.04 – четверте квітня
05.05 – п'яте травня
06.06 – шосте червня
07.07 – сьоме липня
08.08 – восьме серпня
09.09 – дев'яте вересня
10.10 – десяте жовтня
11.11 – одинадцять листопада
12.12 – дванадцять грудня

Вправа 3. Дайте відповіді на запитання.

(Упражнение 3. Ответьте на вопросы).

1. Скільки днів у тижні?
2. Скільки місяців у році?
3. Скільки тижнів у місяці?
4. Яка зараз пора року?
5. Який сьогодні день тижня?
6. Яке сьогодні число?
7. Яка сьогодні погода?
8. Коли (в якому місяці) будуть іспити?
9. Коли у вас будуть канікули?

значення назв місяців

**З
И
М
А**

1
2

грудень(грудка)

1

січень(січе)

2

лютий(злий)

**Л
І
Т
О**

6

червень(червоний)

7

липень(липа)

8

серпень(серп)

В Е С Н А	3	березень (береза)	О С І Н Ь	9	вересень (верес)
					
	4	квітень (квіти)		10	жовтень (жовтий)
					
5	травень (трава)	11	листопад (листя падає)		
					

Вправа 4. Прочитайте вірш, перекладіть його російською мовою. Поясніть українські назви місяців.

(Упражнение 4. Прочитайте стихотворение, переведите его на русский язык. Объясните украинские названия месяцев).

Січень січе,
Лютий лютує,
Березень плаче,
Квітень квітує.
Травень під ноги
Стелить травицю.
Червень складає
Сіно в копиці.
Липень медовий
Бджілок чарує.
Серпень чудовий
Булки дарує.
Вересень трусить
Груші в садочку.
Жовтень гаптує
Клену сорочку.
Йде листопад,
Застеля килими.
Грудень надходить —
Початок зими.

Ф. Петров

– Яка зараз пора року?

– Зараз літо.

Зима

Весна

Літо

Осінь

Словник уроку 9 (Словарь урока 9)

іспит	экзамен
історичний	исторический
календар	календарь
канікули	каникулы
ко́жний	каждый
пам'ятник	памятник
післязавтра	послезавтра
позавчора	позавчера
тіждень	неделя

ПОВТОРЕННЯ Й УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Завдання 1. Прочитайте слова вголос, вставте пропущені букви, перекладіть російською мовою.

(Задание 1. Прочитайте слова вслух, вставьте пропущенные буквы, переведите на русский язык).

Годинн...к, стіле...ь, ліка..., мо...а, буд...нок, бать...о, к...мната, пі...лога, ...укор, п...гано, зав...ди, міс...о, іноз...мець, т...то, ...куляри, дівчи...а, викл...дач, зо...ит, ово...і, ...удзик, к...ва, в...кно, ос..., с...огодні, пр...звище, ран...к, кохан...я, зві...ки, кав'...рня, олів...ць, ма...и, доб...е, зустрі..., ісп...т, лікар...я, гурто...иток, ра...ом, вдо...а, дру...ина, відділ...ння, шах..., відпочи...ати, домо...осподарка, школя...ка, квіт...к, медичн...й, настрі..., прац...вати, четвер... .

Завдання 2. Складіть словосполучення з прикметниками.

(Задание 2. Составьте словосочетания с прилагательными).

Зразок: добрий - добрий день, добра справа, добрі люди

Добрий, гарний, технічний, цікавий, старший, чудовий, молодший, великий, студентський, вільний, підготовчий, поганий, важкий, м'який, червоний, майбутній, легкий, дружний, перший, блакитний, маленький, сумний, неповторний, рідний, широкий, холодний, медичний, книжковий, історичний, кожний.

Завдання 3. Складіть речення, використовуючи дієслова.

(Задание 3. Составьте предложения, используя глаголы).

Зразок: писати – Я пишу вправу.

Жити, відпочивати, мати, грати, працювати, читати, слухати, навчатися, гуляти, дивитися, кохати, бувати, стати, є, звати.

Завдання 4. З поданими мовними конструкціями складіть діалоги.

(Задание 4. С данными речевыми конструкциями составьте диалоги).

Зразок: - Вітаю!

- Вітаю! Давно тебе не бачив. Як справи?
- Дякую, добре. А як твоє життя?

а) – Мене звать ...

– Доброго ранку!

– А ти?

– Познайомся! Це моя подруга Оксана.

– Як ся маєш?

– А ви студент?

– Так, я студентка.

– Дуже приємно.

– На все добре!

– Ні, я майбутній інженер.

– Все, як завжди.

– Вибачте, я дуже поспішаю.

б) – Вітаю!

– Бувай!

– Ніяких. А у тебе?

– Як тебе звать?

– Так, я приїхав з Ірану.

– До зустрічі!

– Мене звать Ахмед. А тебе?

– Доброго вечора!

– Ти іноземець?

– Дуже приємно.

– Які новини?

в) – Привіт!

– Чудово (непогано, усе гаразд)!

– Ходімо разом.

– А в тебе?

– Так.

– Усього найкращого.

– Як справи?

- Ти ідеш у кав'ярню?
- г) – Добридень!
- Як почувашся?
- Іване, хто це?
- Хто він?
- До побачення!
- Як його звать?
- А це мій друг Сергій.
- Нормально.
- Дуже радий (рада) тебе бачити.
- Це мій тато.
- Ласкаво просимо!
- Він лікар.
- Приходь до нас у гості!
- Його звать Андрій.
- Приємно познайомитися.
- Він теж студент.
- Щиро дякую!

Завдання 5. Вставте замість крапок потрібне українське слово.

(Задание 5. Вставьте вместо точек необходимое украинское слово).

1. Мене ... Імад. Я навчаюсь на ... відділенні.
2. Моя родина ... у Йорданії.
3. ... моя кімната.
4. – Як ся маєш?
–
5. – Вітаю!
–
6. Мені ... років.
7. Його ... Таран.
8. Він ... інженер.

9. Зараз я ... у Полтаві.
10. Ось мій Я живу на третьому
11. Іван – ... друг.
12. У ... час ми ... разом.
13. Я люблю ... у футбол, або у
14. Якої ви
15. Звідки ти ...? Я ... з Сирії. Це моя рідна Дамаск – моє рідне
16. – Щиро дякую!
–
17. Я люблю свою ... сестру. Вона
18. Учора моя сестра ... у парку Віктора.
19. Я хочу ... з тобою.
20. Я пишу другові
21. Мій друг навчається у медичній ... на третьому ... у четвертій
22. Мій тато ... в лікарні.
23. У мене ... дружини. Я не
24. Це моя велика і дружна
25. Полтава – це невелике, але тихе й спокійне ...
26. – Який сьогодні день тижня?
– Сьогодні
27. – Яка зараз пора року?
– Зараз
28. Кожне місто має своє неповторне
29. Я люблю ... вдома.
30. У нашій сім'ї ... осіб.
31. Це мій Він пенсіонер, а раніше був

Завдання 6. Перевірте себе. Чи можете ви відповісти на запитання?

(Задание 6. Проверьте себя. Можете ли вы ответить на вопросы?)

Про себе

Скажіть, будь ласка, хто ви? Як вас звати? Як ваше прізвище? Звідки ви приїхали? Якої ви національності? Яка ваша рідна мова? Скільки вам років? Де ви живете? Ви працюєте чи навчаєтесь? Де ви навчаєтесь? Де ви вчилися чи працювали раніше? Ким ви працювали? Ким ви хочете стати? Де ви працюватимете? Ви одружені? У вас є діти? Хто ваша дружина (чоловік)? Ви кохаєте його (її)?

Про вашу сім'ю

Скажіть, будь ласка, у вас є родина? Вона велика, дружна? Скільки осіб у вашій родині? У вас є батько, мати, брати, сестри? Скільки у вас братів і сестер? Як їх звать? Скільки років вашому батькові, матері, братам, сестрам? Ваші батьки працюють? Хто вони? Хто ваші брати й сестри? Де живуть ваші батьки? Що вони люблять робити у вільний час? Ви маєте дідуся й бабусю? Хто вони? Ваша родина часто відпочиває разом?

Про вашого друга

Скажіть, будь ласка, як звать вашого друга? Як його прізвище? Він іноземець? Звідки він приїхав? Скільки йому років? Де він живе зараз? Де навчається? Хто він? Який він друг? Що ви робите у вільний час разом? Де ви часто буваєте?

Про ваше рідне місто й місто, де ви живете й навчаєтесь зараз

Звідки ви приїхали? Яка ваша рідна країна? В якому місті ви жили раніше і де навчалися? Ви любите своє рідне місто? Що цікавого є у вашому рідному місті? Де ви живете зараз? Як ви знаєте це місто? Де ви гуляєте з друзями? Вам подобається місто, де ви живете й навчаєтесь зараз? Чому?

ХОЧЕТЕ ЗНАТИ БІЛЬШЕ? МАТЕРІАЛ ДЛЯ ДОПИТЛИВИХ

НА ВУЛИЦІ

- Перепрошую, скажіть, будь ласка, де знаходиться «Полтава-банк»?
- Банк на вулиці Європейській, ідіть прямо, потім праворуч, навпроти «АТБ».
- Це далеко?
- Ні, метрів 200.
- Щиро дякую!
- Прошу.

- Вибачте, скажіть, будь ласка, де найближчий фітнес-клуб?
- Точно не знаю, але, здається, у ТРЦ «Метрополітен». Знаєте де це?
- Ні.
- Зараз ідіть прямо, на перехресті зверніть ліворуч і побачите п'ятиповерхову будівлю. Це і є «Метрополітен». А там запитайте, на якому поверсі фітнес-клуб.
- Добре, щиро дякую.
- Бувайте.

ЗАМОВЛЯЄМО ТАКСІ

- Доброго дня! Таксі «Легкий тариф»
- Можна машину до медакадемії?
- До чорних воріт?
- Так.
- В якому напрямку їхатимете?
- На Леваду, дитяча поліклініка.

- Машина буде за п'ять хвилин, чорний «Опель», номер ВІ 57-12. Виходьте без дзвінка. Ваш тариф – 48 гривень.

- Дякую.

- На все добре.

- Доброго дня! Таксі «Бджілка».

- Можна машину?

- Ваша адреса?

- Вулиця Пушкіна, 26.

- Який під'їзд?

- Третій.

- В якому напрямку їхатимете?

- На автовокзал.

- Маєте валізи? Багажник потрібен?

- Ні, тільки рюкзак.

- Ваш тариф – 65 гривень.

- Дякую, а скільки чекати?

- Хвилин 10, можливо, швидше. Чекайте СМС.

- Дякую.

МІСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

- Вибачте, цей автобус їде до медакадемії?

- Так. Сідайте, будь ласка.

- Ви скажете мені, де вийти?

- Так, через три зупинки. Ваша четверта. Оплачуйте проїзд.

- Скільки?

- П'ять гривень.

- Візьміть, будь ласка.

- Ваш квиток.

- Ця маршрутка їде на автовокзал?
- Ні, ця на ГРЛ. На автовокзал - №51 або 44.
- Дякую.
- Прошу.

ЗАМОВЛЯЄМО КВИТКИ НА МІЖМІСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

- Вас вітає компанія «Зелений слон». На жаль, усі оператори зайняті, залишайтеся на лінії.
- Оператор Олена, добрий день.
- Добрий день. Хочу забронювати місце на Київ на завтра.
- З якого міста Ви їхатимете?
- З Полтави.
- О котрій годині Ви хотіли б виїхати?
- О 10 ранку. Якщо можна, місце за водієм.
- Так. Відправлення з Київського вокзалу. Вам необхідно бути о 9.50, інакше бронь скасовується.
- А я можу сісти на Садах?
- Ні, Якщо ви живете на Садах, Вам зручніше сісти поруч з автовокзалом, поблизу пожежної частини. Там маєте бути о 10.10. То як?
- Мені зручно з автовокзалу.
- Добре. На Київ одне місце на завтра, 10 ранку. На цей телефон бронювати?
- Так.
- Вартість 210 гривень. Сьогодні ввечері Вам надійде СМС із номером машини. Вдалої подорожі.
- Дякую.
- Дякую, що обираєте «Зелений слон»!

У КАВ'ЯРНІ, КАФЕ

- Добрий день!
- Вітаю!
- Скажіть, будь ласка, у вас є зелений чай?
- Так, 10 гривень.
- Дайте, будь ласка, один чай без цукру і булочку.
- 22 гривні.
- Візьміть, будь ласка.
- Ваша решта – 3 гривні. Ось чай і булочка. Смачного.
- Дякую!

У РЕСТОРАНІ

- Добрий вечір. Ось меню. Що замовлятимете?
- Я чекаю подругу і ми разом замовимо.
- Добре.
- Ми вже готові замовляти.
- Так, слухаю вас.
- Будь ласка, один салат «Грецький» і один «Святковий».
- Що питимете? Каву, чай, сік?
- Інно, що ти хочеш?
- Мені апельсиновий сік, будь ласка, і млинці з маком.
- А мені – каву «Лате» і шоколадний пиріг.
- Ще щось бажаєте?
- Ні.
- Ви замовили: салат «Грецький», салат «Святковий», апельсиновий сік, каву «Лате», млинці з маком і шоколадний пиріг.
- Так.
- Зачекайте, будь ласка, зараз я принесу ваше замовлення.

- Добре, дякуємо.
- Прошу, салати, сік, кава, млинці, пиріг. Смачного.
- Дякуємо. Можна розрахуватись карткою?
- Так, звісно! Вечеряйте, я підійду.
- Дякуємо, добре.

КУПУЄМО ПРОДУКТИ В МАГАЗИНІ, СУПЕРМАРКЕТІ, НА РИНКУ

- Саро, де ти зазвичай купуєш продукти?
- У супермаркеті, іноді на ринку.
- Що ти купуєш у супермаркеті?
- М'ясо, рибу, курку, молочні продукти, олію, хліб.
- А що ти купуєш на ринку?
- Овочі й фрукти.

- Скажіть, будь ласка, хліб свіжий?
- Так, свіжий.
- Дайте, будь ласка, батон і три булочки.
- Щось іще?
- Ні, дякую.
- 25 гривень 50 копійок.
- Ось 30 гривень.
- Ваша решта.
- Дякую.

- Скажіть, будь ласка, скільки коштують яблука?
- Ці 12 гривень кілограм, а ті - 15.
- Дайте, будь ласка, 2 кілограми по 15 гривень.
- Будь ласка. 30 гривень.
- Візьміть гроші.

- Дякую. Тримайте яблука. Смачного. Приходьте ще.
- Дякую.

КУПУЄМО ОДЯГ і ВЗУТТЯ

- Добрий день! Скажіть, будь ласка, скільки коштує ця шапка?
- Добрий день! Тут є ціна. Ось, дивіться, 130 гривень.
- А можна її приміряти?
- Так, звісно. Сюди, будь ласка, проходите.
- Дякую.
- Мені здається, Вам більше пасуватиме синій колір. Осі, приміряйте.
- Так, мені ця більше подобається. Я візьму її.
- Гарний вибір, 130 гривень, будь ласка.
- Ось гроші.
- Дякую, Ваша решта – 20 гривень. Візьміть, будь ласка. І шапку не забудьте!
- Добре, дякую.
- Носіть із задоволенням!

- Наталю, допоможи мені вибрати чоботи!
- А ти які хочеш, зимові чи осінні?
- Мабуть, уже зимові.
- Ходімо в торговельний центр «Київ», там широкий вибір.
- Добре, дякую.
- Ти хочеш високі, чи ні?
- Не знаю, які підійдуть.
- Дивись, ось гарні чорні чоботи, мають бути теплі.
- Ой, ні, вони занадто дорогі – 2500 гривень. Пошукаю дешевші. Ось, наприклад. І розмір мій. Зараз приміряю. Як тобі? Подобається?
- Так, гарні. А тобі в них зручно?

- Так, ногам комфортно.
- Братимеш?
- Так. Ходімо до каси.

- Добрий день, мені потрібна тепла куртка.
- Який розмір? Сорок восьмий?
- Так, але треба міряти.
- Звісно, подивіться ось цю. Мені здається, Вам пасуватиме зелений колір.
- Давайте, приміряю. Ні, вона завелика. А є менший розмір?
- Так, є, але іншого кольору. Ось блакитна або сіра.
- Мені подобається блакитна. Так, здається це мій розмір. І колір чудовий. Як Вам?
- Так, Вам пасує блакитний колір. Чи можу я запропонувати Вам шарф. Ось, дивіться, який гарний. Матимете чудовий вигляд.
- Так, справді, він пасує до куртки. Дякую за пораду. Скільки маю сплатити?
- Куртка – 1350 гривень, а шарф – 120. Зроблю Вам знижку. Усе разом – 1450. Маєте без решти?
- Хвилинку. Так, маю. Дякую.
- Здорові будьте! Заходьте ще.

У КАСІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ВОКЗАЛУ

- Добрий день, я можу сьогодні виїхати до Харкова?
- Добрий день! Так, о 18.35 є поїзд «Одеса-Харків».
- Скільки коштує квиток?
- Плацкарт – 96 гривень, купе – 140.
- А о котрій годині він прибуває до Харкова?
- Хвилинку, я подивлюсь. О 20.28.

- Добре, дайте, будь ласка, 1 квиток. Купе.
- Прізвище, ім'я, будь ласка.
- Алі Амір.
- Ви студент? Маєте студентський квиток?
- Так. Ось, будь ласка.
- 85 гривень.
- Маю тільки 200.
- Добре, я дам решту. Прошу, ось Ваш квиток і решта. Перевірте, будь ласка.
- Дякую. Все добре.
- До побачення.

У ПОЛІКЛІНІЦІ

- Добрий день, скажіть, будь ласка, де кабінет окуліста?
- Вибачте, я не знаю. Зверніться до реєстратури.
- А де реєстратура?
- На першому поверсі, ліворуч.
- Дякую.
- Будьте здорові.

У РЕЄСТРАТУРІ

- Добрий ранок! Де приймає окуліст?
- Добрий ранок. Окуліст зараз не приймає. Він прийматиме з 10 у кабінеті 206. У Вас є направлення?
- Ні. Я хочу перевірити зір, щоб замовити окуляри.
- Ви були в сімейного лікаря?
- Ні, я іноземець.

- Вам треба укласти декларацію з сімейним лікарем або звернутись у приватну клініку.
- А як я можу укласти декларацію?
- Вам потрібно мати паспорт і «Посвідку», а також копії цих документів. За якою адресою Ви живете?
- Вулиця Вавілова 15/3.
- Пропоную Вам звернутися до лікаря Ткаленко. Вона приймає зараз у сто п'ятому кабінеті. Записати Вас?
- Але в мене зараз немає паспорта. Я можу прийти завтра?
- Так, завтра з 12 до 17.
- Дякую. А окуліст теж прийматиме у цей час?
- Так, з 14 до 18.
- Добре, дякую. Я прийду завтра. До побачення.
- До побачення.

У ЛІКАРЯ

- Добрий день!
- Вітаю! Як Ваше прізвище?
- Алі.
- Ви записувалися в реєстратурі?
- Так, учора.
- Добре, бачу Ваш запис. Що Вас турбує?
- Нежить. І біль у горлі. Увечері боліла голова.
- Температуру вимірювали?
- Так, 36,8 (тридцять шість і вісім).
- Коли почало боліти горло?
- Учора.
- Ви пили щось холодне?
- Ні. Але коли гуляв у парку, замерз.

- Давайте я Вас огляну. Відкрийте рота. Так, горло червоне, але не дуже. Зараз я Вас послухаю. Підніміть сорочку. Дихайте. У легенях усе чисто.
- Добре.
- Я випишу Вам направлення на аналіз крові й рецепт. Купите в аптеці ліки. Вони мають полегшити біль у горлі. Ви навчаєтеся? Вам потрібна довідка?
- Так, звісно. Я навчаюся в УМСА.
- О, то Ви майбутній лікар!
- Так, мрію стати стоматологом-ортопедом.
- Бажаю успіхів. Ось рецепт і направлення. Здасте кров, чекаю Вас післязавтра. Бувайте здорові!
- Дякую, лікарю!

КУПУЄМО ЛІКИ В АПТЕЦІ

- Добрий день! Чим можу Вам допомогти?
- Добрий день! У мене болить горло. Ось рецепт лікаря.
- Так. Є таблетки і сироп.
- А що краще?
- Діюча речовина однакова. Якщо Вам важко ковтати, візьміть сироп.
- Добре. А як його вживати?
- Я дам Вам інструкцію. Ось написано «тричі за день після вживання їжі по 1 столовій ложці»
- Вибачте, я іноземець. Столова ложка – це велика чи маленька?
- Велика.
- Дякую. Скільки коштує сироп?
- 48 гривень.
- Ось 50 гривень, візьміть.
- Так. Візьміть сироп і 2 гривні. Будьте здорові.
- Дякую.

ЧАСТИНИ ТІЛА

спина

живіт

груди

рука

долоня

лікоть

нога

коліно

ступня

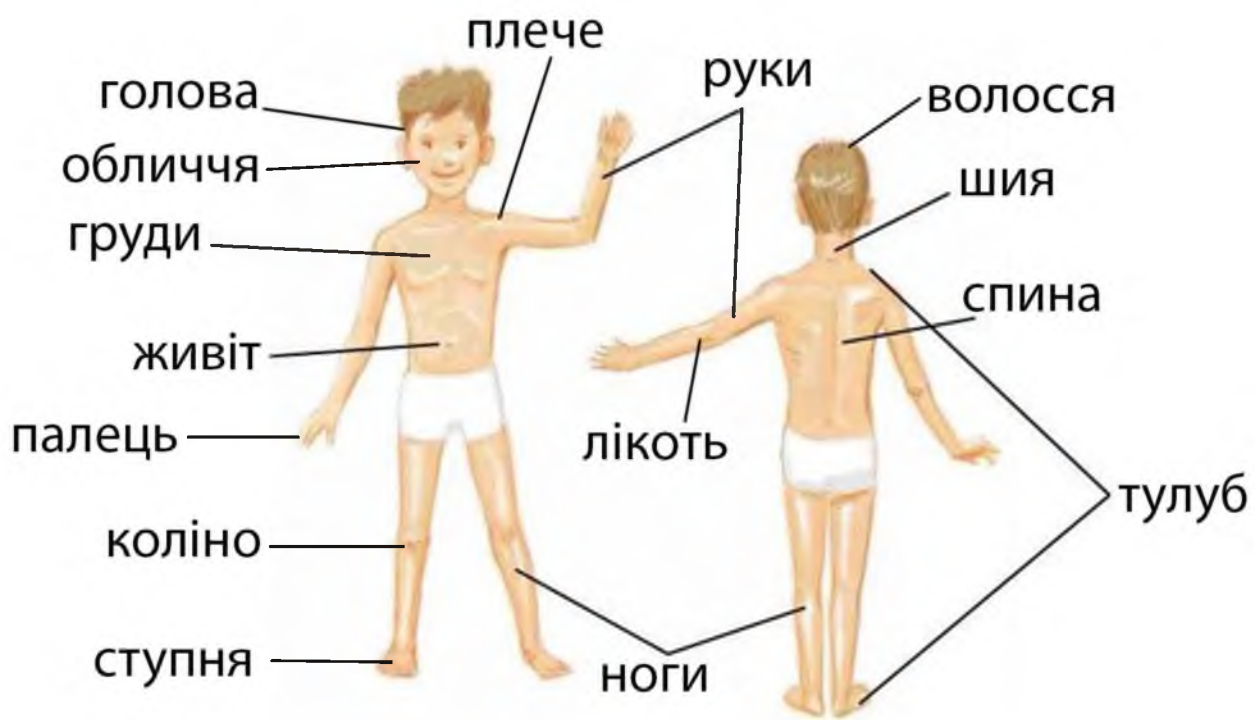
ступня

палець

ніготь

ОВОЧІ

		
цибуля	перець	помідор
		
картопля	баклажан	кабачок
		
гарбуз	часник	гриб
		
кукурудза	кріп	морква
		
капуста	редиска	огірок

ФРУКТИ Й ЯГОДИ

яблуко

виноград

груша

кавун

ківі

ананас

апельсин

банан

лимон

полуниця

малина

диня

вишня

гранат

персик

ОДЯГ

сорочка

штани (брюки)

сукня

спідниця

блузка

куртка

шапка

шарф

шкарпетки

ВЗУТТЯ

чоботи жіночі

ботинки чоловічі

туфлі жіночі

туфлі чоловічі

кросівки

кеди

мокасини

босоніжки

Чоботи гумові

сандалі

в'єтнамки

капці

МЕБЛІ

стіл письмовий

стіл обідній

стіл журнальний

стіл комп'ютерний

книжкова полиця

стілець

ліжко

КОМОД

шафа-купе

диван

крісло

крісло офісне

ТЕХНІКА ДЛЯ КУХНІ

плита газова

плита електрична

духова шафа

ХОЛОДИЛЬНИК

мікрохвильова піч

кавоварка

чайник

блендер

мультиварка

соковитискач

хлібопіч

тостер

ПОСУД

		
кастрюля	пательня	чайник
		
кружка	чашка	фужер
		
склянка	тарілка	миска
		
ніж	ложка, виделка	посудина для зберігання їжі

ОДЯГ І ВЗУТТЯ ЛІКАРЯ

халат

шапочка

капці

хірургічний костюм

бахіли

медична маска

ЛІКАРСЬКІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

стоматолог

кардіолог

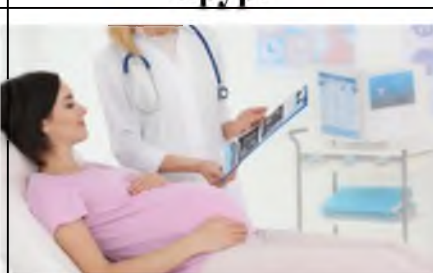
хірург

лор

офтальмолог

гінеколог

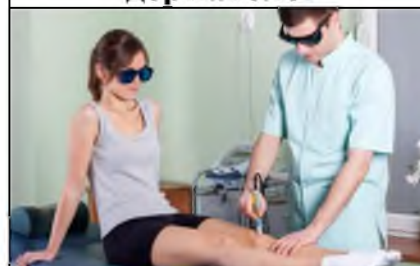
дерматолог

травматолог

невропатолог

фізіотерапевт

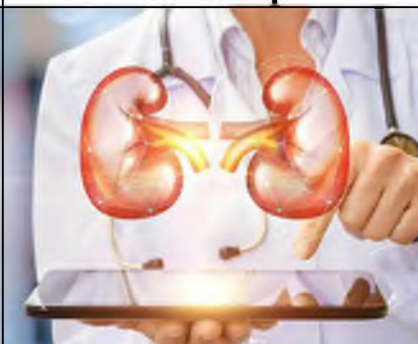
психіатр

анестезіолог

педіатр

уролог

гастроентеролог

МІСЬКІ ОБ'ЄКТИ

площа

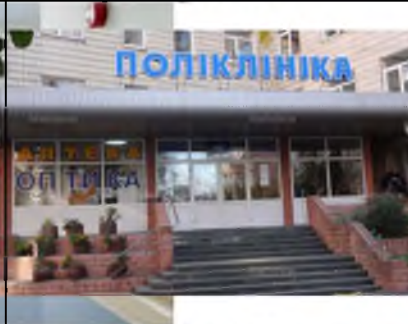
вулиця

парк

лікарня

поліклініка

аптека

завод

церква

мечеть

музей

бібліотека

пам'ятник

стадіон

басейн

боулінг

ТРАНСПОРТ

автовокзал

летовище

залізничний вокзал

автобус

літак

потяг

метро

ескалатор

підземний перехід

тролейбус

трамвай

маршрутне таксі

велосипед

мотоцикл

корабель

ПРОФЕСІЇ

		
юрист	поліцейський	моряк
		
агроном	економіст	будівельник
		
пожежник	перекладач	пілот
		
лікар	бізнесмен	машиніст
		
секретарка	інспекторка деканату	бібліотекарка

ПРОФЕСІЇ

перукарка

стюардеса

інженер

музикант

художниця

фотограф

кухарка

офіціант

тренер

продавчиня

касирка

ветеринарка

охоронець

викладач

ІТ-спеціаліст(айтішник)

ПОЕЗІЯ – ДУША НАРОДУ

Василь Симоненко

Ти знаєш, що ти – людина.
Ти знаєш про це чи ні?
Усмішка твоя єдина,
Мука твоя – єдина,
Очі твої – одні.

Більше тебе не буде.
Завтра на цій землі
Інші ходитимуть люди,
Інші кохатимуть люди –
Добрі, ласкаві й злі.

Сьогодні усе для тебе –
Озера, гаї, степи.
І жити спішити треба,
Кохати спішити треба –
Гляди ж не проспий!

Найогидніші очі порожні,
Найгрізніше мовчить гроза,
Найнікчемніші дурні вельможні,
Найпідліша брехлива сльоза.
Найпрекрасніша мати щаслива,
Найсолодші кохані вуста,
Найчистіша душа незрадлива,
Найскладніша людина проста.
Але правди в брехні не розмішуй,
Не ганьби все підряд без пуття,
Бо на світі той наймудріший,
Хто найдужче любить життя.

Розкажу тобі думку таємну
Дивний здогад мене обпік:
Я лишуся в серці твоєму
На сьогодні, на завтра, на вік.

І минатиме час, нанизавши
Сотні вражень, імен і країн, –
На сьогодні, на завтра, назавше –
Ти залишишся в серці моїм.

А чому? То чудна теорема,
На яку ти мене прирік.
То все разом, а ти – окремо.
І сьогодні, і завтра, й навек.

Любіть Україну, як сонце любіть,
як вітер, і трави, і води...

В годину щасливу і в радості мить,
любіть у годину негоди.

Любіть Україну у сні й наяву,
вишневу свою Україну,
красу її, вічно живу і нову,
і мову її солов'їну.

Без неї — ніщо ми, як порох і дим,
розвіяний в полі вітрами...

Любіть Україну всім серцем своїм
і всіми своїми ділами.

Література

1. Лещенко Т.О. Читаємо українською: посібник для іноземних студентів I-II курсів (соціокультурний аспект). I частина / Т.О. Лещенко, О.М. Шевченко, Г.М. Козуб. – Полтава: ФОП Гаража Ф.М., 2018. – 129 с.
2. Мизина О.И. Практический курс украинского языка для студентов-иностранцев (ознакомительный курс, начальный этап обучения)/ О.И. Мизина. – Полтава: УМСА, 2005. – 72 с.
3. Моргунова Н.С. Мова для всіх. Навчальний посібник з української мови для іноземних студентів підготовчого факультету. Частина I / Н.С. Моргунова, О.О. Резван. – Харків: ХНАДУ, 2007. – 82 с.
4. Тохтар Г.І. Мова для всіх. Навчальний посібник з української мови для іноземних студентів підготовчого факультету. Частина II / Г.І. Тохтар, В.В. Бондаренко, О.П. Кулик, Л.С. Безкоровайна, О.О. Резван, Н.С. Моргунова, Л.М. Кисіль, В.В. Тараненко. – Харків: ХНАДУ, 2008. – 114с.
5. Фотографії й малюнки з Інтернету.

Навчальне видання

Богиня Лариса Вікторівна
Мізіна Ольга Іванівна

П Е Р Ш І К Р О К И

ОЗНАЙОМЧИЙ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Навчальний посібник для іноземних студентів

Друкується в авторській редакції
Коректура авторська

Віддруковано в ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс»
36039, м. Полтава, вул. Пушкіна, 103, к. 102

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ПЛІ №9 від 20.06.2001

Підписано до друку 24.11.2020 р.
Формат 60х90/8. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 15.
Наклад 100 прим. Зам. № 376.